



Ülikoolide koostööst Saaremaal 1991–2012



Koostanud Antti Karlin ja Maie Meius

Raamat on pühendatud Ülikoolide Keskuse Saaremaal töö kajastamiseks. Esialgu avaldatakse tekst eesti keeles, hiljem tõlgitakse ka inglise ja soome keelde ning riputatakse Ülikoolide Keskus Saaremaal kodulehele www.yks.ee

Raamatu väljaandmist on rahaliselt toetanud Turu Ülikooli Sihtasutus.

Pildid:

Johanna Aaltonen: 24 alumine, tagakaas

Erakogu: 26 alumine

Pekka Kanervisto: 26 ülemine

Antti Karlin: kaas, 4, 11, 23 ülemine, 24 ülemine, 35

Maie Meius: 25, 27

Irina Mägi: 28

Heimo Välimäki: 9, 10, 14, 22, 23 alumine

Trükikoja: Painosalama Oy, Soome

Autoriõigus: SA Saaremaa Ülikoolide Keskus

ISBN 978-9949-30-708-1

Kuussaare, Saaremaa 2012

Sisukord

Sissejuhatus / Antti Karlin & Maie Meius	4
Austatud lugeja – Turu Ülikooli tervitus - Rektor Kalervo Väänänen	5
Hea lugeja – Tartu Ülikooli tervitus - Rektor Volli Kalm	6
Üheskoos süütame suurema lõkke – Eesti Maaülikooli tervitus - Rektor Mait Klaassen	7
Tallinna Ülikooli tervitus - Rektor Tiit Land	7
Saare maavanema tervitus – Maavanem Kaido Kaasik	8
Heimo Välimäki: Kuidas ülikoolide keskus tuli Saaremaale	9
Erik Keerberg: Keskuse asutamine	12
Kari Hyppönen: Saaremaa ülikoolikeskuse roll Baltic Sea Region University Networkis (BSRUN)	14
Anne Keerberg: Juhatajana ÜKSis	16
Aare Martinsson: SA Ülikoolide Keskus Saaremaal aastail 2001 – 2005	18
Olev Tõru: Juhatajana 2007 – 2008	20
Pildid aastade jooksul 1991 – 2012	21
Maie Meius: Minu töö ülikoolide keskuses	29
Pekka Kanervisto: Turu Ülikooli Sihtasutus Saaremaal	33
Antti Karlin: Mõtteid Saaremaa Ülikoolide Keskuse tulevikust	35
<u>Lisad:</u>	
- Nõukogu liikmed 1997 –	38
- Juhatuse liikmed 1997 –	39
- Töö numbride kaudu 2010 – 2012	40
- Rahvusvahelised projektid 1993 – 2012	44
- Maakondlikud projektid 2003 – 2012	47

Sissejuhatus

Ülikoolid on alati olnud nagu riik riigis, nagu omaette riik. Kõige tähtsam on neile olnud tegelemine uurimustööga. Aga 1980. aastal hakkas Turu Ülikool huvituma regionaalsest arengust, mis on siiani olnud professoritele tundmatu valdkond. 1990. aastail koostati ja viidi läbi Turu saarestiku mitu aastat kestnud arendusprojekt. Selle aja jooksul sai koolitust umbes 400 saarestiku ettevõtjat ja tehti mitmeid uurimusi.

1992. aastal tekkis Turu Ülikoolil mõte hakata tegema koostööd Lääne-Eesti saarestikuga. See oli periood, mille jooksul toimus mitmeid koolitusi ja viidi ellu mitmeid arendusprojekte. Juba enne SA ÜLIKOOLIDE KESKUS SAAREMAAL (ÜKS) loomist oli Turu Ülikoolil Kuressaares aastail 1993-1997 oma filiaal.

Saaremaa on alati olnud huvitav maakond nii eestlaste kui ka soomlaste jaoks. On selge, et tänapäeval kohaliku ettevõtluse arendamine peab ära kasutama ülikoolide uurimusi. See on hea märk, et ülikool on nüüd tulnud koha peale abistama ettevõtjaid, kes tahavad õppida ja kes vajavad ülikooli oskusi oma toodete arendamiseks (tootearenguks).

Soomes on tänapäeval juba ülikoolide seadusesse sisse kirjutatud, et ülikoolidel on koolitamise ja uurimistöö tegemisele lisaks täita ka kolmas roll: ühiskonna teenimine. Sama mõtet viiakse ellu ka Eesti ülikoolides. Oleme teel, kus ühiskond elab läbi suuri muutusi ja muutuma peab ka ülikoolide roll. ÜKS on juba täna valmis tegema seda, mida Saaremaa vajab ja mida ülikoolide käest nõutakse.

15 aastat on lühike aeg, aga selle aja jooksul on palju muutunud ka ÜKS-is. Sellesse raamatusse on kogutud teavet, mida ÜKS on teinud ja kes on olnud selle tegevusega seotud.

Kuressaares, 18. septembril 2012.

Antti Karlin
Juhatusesimees

Maie Meius
Tegevjuht



Austatud lugeja,

Turu Ülikool saadab südamlikud õnnesoovid 15-aastasele Ülikoolide Keskusele Saaremaal!

Läänemere piirkond on alati olnud tähtis kogu Soomele, aga eriti tema rannikualadele. Meie ka oleme Turus alati tundnud, et kuulume sellesse piirkonda.

Tulevikus saab Läänemeri olema endisest tähtsam tegevuspiirkond kõigile selle ranna riikidele. Sellepärast peab Turu Ülikool edaspidigi tähtsaks sellise tegevuse arendamist, mis toetab Läänemere piirkonna riikide ühiseid eesmärke.

Ülikoolide Keskus Saaremaal on muutunud ühise tegevuse algatajaks. Loodetavasti suudame järgnevatel aastatel organiseerida endisest rohkem kõiki Ülikoolide Keskuse töötajaid huvitavat ja nende eesmärke toetavat tegevust.

Tahan öelda südamlikud tänud meie koostöökaaslastele ja kaasata neid endisest tihedamale koostööle Saaremaa Ülikoolide Keskuse raames.



*Kalervo Väänänen
Rektor
Turu Ülikool*

Hea lugeja!

Möödunud sajandi üheksakümnendate aastate keskel astus Tartu Ülikool suure sammu teadliku regionaaltegevuse suunas, luues ülikooli kolledžid ning tihendades sidemeid ülikooli ja Eesti eri piirkondade vahel. Samal ajajärgul toimus oluline paradigma muutus ka elukestvas õppes – kui varem tulid õppijad ülikoolide juurde, siis nüüd lähevad ülikoolid ise õppijate juurde. Teadlikumalt hakati välja selgitama ühiseid huve ning selle tulemusena ellu viima arenguprojekte ja rakendusuringuid, mis kindlasti on andnud olulise panuse regioonide arengule.

ÜKSi loomine 1997. aastal on teinud ülikoolide ja regiooni koostöö mõjusaks ja pikaajaliseks, seejuures on kasu olnud mõlemapoolne. ÜKS on huvitav organisatsioon, mis soosib kolmetasandilist koostööd: ülikooli sees, ülikoolide vahel (isegi rahvusvahelisel tasandil) ning ülikooli ja regiooni vahel. Ülikool ÜKSi liikmena panustab oma ühiskonna teenimine missiooni täitmisse, toetades teadus-, koolitus- ja arendustegevuse kaudu regioonide tasakaalustatud arengut. Meeldiva koostöö tulemusena on ülikooli jõudnud palju tublisid ja andekaid õppimishimulisi saarlasi ning loodetavasti vähemalt osa neist naaseb pärast hariduse omandamist ettevõtlike mõtetega kodusaarele tagasi.

Nii on saarlastel olnud võimalik kohapeal osaleda eri täiendusõppekursustel ja ka tasemeõppekaval ilma ülikoolilinna sõitmata. Kohapeal võetakse vastu sisseastumisdokumente, nõustatakse üliõpilaskandidaate, toimuvad ülikooli teenuseid tutvustavad üritustesarjad, väärivate ülikool, teadusnädal jne. Kõik see toimub eesmärgiga luua regioonis paremaid võimalusi elukestvale õppele juurdepääsuks.

Tänu ÜKSile ja TTÜ kolledžile on Kuressaarest saanud omamoodi väike ülikoolilinngi. Soovin edu saarlastele ja tulemuslikku koostööd ÜKSile.



Volli Kalm
Rektor, professor

Üheskoos süütame suurema lõkke

Haridus on justkui lõkketuli – see annab sooja ja valgust ning koondab inimesed enda ümber. Õnnetu on matkaja, kes ei saa tule süütamisega hakkama.

Ülikoolide Keskus Saaremaal sobib lõkkemetafooriga mitmes mõttes. Sageli on haridustee valik sama raske nagu tule süütamine. Keegi peab siinjuures appi tulema ning näitama, kus suunas on tulesüütamiseks sobiv koht või materjal. On tänuväärne, kui ühe mütsi alla koondunud ülikoolide keskuse abil jõuavad need teadmised kohalike noorteni, et nende sisemine leek lõkkele lüüa ning tagada sobiva haridustee valiku näol tulevikuks vajalikud oskusteadmised.

Ilma tuleaseme eest hoolitsemata ei põle lõke kuigi kaua. Tuues uued teadmised erinevatel teemadel saarlastele koju kätte, suurendab Ülikoolide Keskus Saaremaal nii kohalike enesetäiendamise võimalusi kui ka regionaalset ühtekuuluvust. Selle abil sünnib aga sageli sünergia, mis viib koostöö kaudu tervema ja parema kodanikuühiskonnani.

Ülikoolideüleised pingutused hariduslõkke süütamisel ja hoidmisel on taganud selle, et SA Ülikoolide Keskus Saaremaal tähistab juba 15. sünnipäeva. Loodetavasti täidab keskus õpihimuliste saarlaste jaoks ka edaspidi kesket ning tähenduslikku rolli ning lõke põleb ka edaspidi eredalt!



Mait Klaassen
Eesti Maaülikooli rektor



Tallinna Ülikooli tervitus

Tallinna Ülikooli nimel on mul heameel soovida ÜKSile õnne 15 eduka tegevusaasta täitumise puhul. Meie ülikool on selle aja jooksul kaasa löönud mitmetes Saaremaal toimuvates tegevustes – alates Tallinna Ülikooli õppimisvõimaluste tutvustamisest kuni eraldi õpperühmade komplekteerimiseni ja õppe läbiviimiseni Kuressaares. Saaremaal tegutsemine on meie jaoks alati olnud eriline. Ühelt poolt on siin õppe läbiviimine oluliselt keerulisem ja kulukam. Kuid teiselt poolt olen ma täheldanud, et kõik meie õppejõud võtavad suurima heameelega väljakutse vastu ja lähevad mere taha õpetama.

Ma soovin ÜKSile pikka iga ja meievahelise hea koostöö jätkumist!



Tiit Land
Rektor



Saare maavanema tervitus

1997 aastal asutatud Sihtasutus Ülikoolide Keskus Saaremaal oli Eestis esimene erinevate ülikoolide ühine keskus, mis on hea näide saarlaste avatusest, perspektiivitundest ja koostöövalmidusest. Taolise ühise keskuse rajamine on nõudnud kõikidelt osapooltelt usaldust ja kaugemate sihtide seadmist. Oma 15 tegutsemisaasta jooksul on sihtasutus leidnud kindla koha Saaremaa hariduselus ning olnud heaks koostööpartneriks meie asutustele ja inimestele. Aastate jooksul on kaasatud erinevad ülikoolid kohaliku elu arengusse, aidatud tugevdada maakonna identiteeti ja antud kohalikele elanikele võimalus laiendada oma silmaringi. Sihtasutus on Saare maakonna elanike ja ülikoolide vahel kui ühenduslüli, mis ühelt poolt kaasab maakonna arengusse teaduspotsentiaali ja teiselt poolt annab ülikoolidele tagasisidet kohapealsetest ootustest.



Sihtasutuse loomise üheks olulisemaks tööks on olnud Saare maakonna hariduselu kvaliteetsemaks muutmine ja rikastamine, kaasates selleks ülikoolide käsutuses olevat akadeemilist potentsiaali. Heaks näiteks on siin magistriõppeprogrammide avamisele kaasaaitamine ja väärivate ülikooli programmidega alustamine alates 2011. aastast, kus osalejaid on üle maakonna. Lisaks täiskasvanud koolitustele on tegevustesse kaasatud ka lasteaialapsed ja põhikoolide õpilased, kes on osalenud sihtasutuse poolt läbiviidud keskkonnahariduslikes projektides. Vähem tähtsaks ei saa pidada ka liikmeks olevate ülikoolide õppimisvõimaluste tutvustamine ja info levitamine meie gümnaasiumides. Noortel on võimalus kodusaaarel põhjalikult tutvuda ülikoolide tegevusega ja saada nõustamist dokumentide vormistamisel.

Lõpetuseks tahan tänada Sihtasutust Ülikoolide Keskus Saaremaal järjepideva töö eest, mida 15 aasta jooksul on maakonna arengusse panustatud ning soovida Saare maakonna poolt ÜKS eestvedajatele jõudu ja akadeemilist tarkust meie haridusmaastiku rikastamise.



SAARE MAAVALITSUS

*Kaido Kaasik
Saare maavanem*

Kuidas ülikoolide keskus tuli Saaremaale

Turu Ülikoolil on koostöös Eestiga pikk traditsioon. Ei ole vist lihtsalt juhus, et Eestisse asutati ülikool 1632. ja Soome Turu Akadeemia 1640. aastal. Tartu Ülikoolil ja Turu Ülikoolil on tähelepanuväärseid kokkupuutepunkte. Tartu Ülikooli maanteede eriala professori esimene juhataja oli professor J.G. Granö. Tema poeg akadeemik Olavi Granö oli tugev lobbütöö tegija, kui Turu ülikool alustas oma tegevust Saaremaal.

Juba natuke enne Eesti taasiseseisvumist sõlmisid Turu Ülikool ja ülikooli täiendõppekeskus suhted Saaremaaga. Esimene delegatsioon käis Saaremaal 4.-5. juunil 1991 ja saarlased tegid vastuviisi 9.-13. septembril 1991. Täiendõppekeskuses oli alustatud aastal 1987 saarestiku mitmekülgset arendusprojekti, mis ühendas Varsinais-Soome saarestiku nii uurimus- kui ka tutvustustegevust, koolitust ja territoriaalset arendustööd. Peamine eesmärk oli saarestiku arendamine koostöös ülikoolidega. Saarestikuprojekti keskseid korraldajaid olid akadeemik Olavi Granö, büroo juhataja Kari Hyppönen ja kavandaja Heimo Välimäki. Koostöövõimaluste kaardistamine algas soovist viia Saarestikuprojekti häid kogemusi ellu ka Saaremaal.

Algas vilgas mõtete ja osavõtjate vahetamine. Tol ajal vajati Saaremaale pääsemiseks veel eriluba. Kuna Turu Ülikoolist tuli jätkuvalt loasaatmise palveid, saatis toleaegne maavanem Ants Tammleht neid täiendõppekeskusesse terve virna. Niisiis oli olemas loa number, Saaremaa pitsar ja Tammlehe allkiri. Loa teised lahtrid täideti täiendkoolituskeskuses.

Ettevõtluses oli koostöö esimene projekt Lääne-Eesti sadamate ja hotellide juhatajate koolitus. Üks esimesi koostöövorme oli veel oma ettevõtet asutada kavatsevate noorte saarlaste osavõtt täienduskoolituskeskuse poolt korraldatud ettevõtluskursustest. Veel enne Lääne-Eesti täiendõppekeskuse õpperuumide



Turu ülikooli Lääne-Eesti filiaali ukse ees (vasakult) Leo Filippov, Ants Tammleht ja Arnold Rüütel.

hankimist Kuressaarde olid ellu viidud järgmised projektid: kestva arengu programmi koostamine Lääne-Eesti biosfääri kaitseala territooriumile (Saaremaa, Hiiumaa ja Vormsi); toiduainete tootmisega seostuv akadeemilise kompetentsi kohaldamiskursus; arenduskoolitus Saaremaa ja Hiiumaa maaelanikele; Arvutimet Eestis – kursus; soome ja rootsi keele kursus ning Soome-Eesti sõprusvaldade seminar.

Täiendkoolituskeskuse Lääne-Eesti tööruumid avati 2. juunil 1993. Kontor paiknes Kuressaare keskus Saaremaa maavalitsuse ruumides. Esimene juhataja oli Erik Keerberg, kes oli osa võtnud täiendõppekeskuse poolt korraldatud ettevõtluskoolitusest Turus ja Loimaas. Teiseks töötajaks palgati Eriku abikaasa Anne. Nad mõlemad olid orienteerujad, nii et sulandusid kergesti täienduskoolituskeskuse personali hulka. Oma ruumide hankimisega taheti jõuda selleni, et täiendkoolituskeskus oleks Lääne-Eesti tähtsaim välismaine ettevõtluse arendaja ja koolitaja. Algul keskendus tegevus koostöö praktilise korraldamise abistamisele, nagu suuline ja kirjalik tõlkimine ning informatsioon ja nõustamine. Aga varsti kandus pearõhk projektide koostamisele ja elluviimisele. Aastani 1995 koolituste ja projektide finantseerimiseks kasutati Soome rahvuslikku valuutat. Finantseerijateks olid tööjõuamet., põllumajandus- ja metsamajandusvalitsus ning keskkonna-amet. Juba algusaastail olid kesksed koostööpooled maavalitsused. Aga juba sel ajal peeti koostöö küsimustes, eriti Saaremaad puudutavates küsimustes, nõu ka Tartu Ülikooli ja Eesti Maaülikooliga.

Tihti oli finantseerijaks ka ülikool. Üks konkreetne näide on Seili kasutusest maha kantud uurimusala "Aurelia" üleandmine Orissaare keskkooli mereklassile õppe- ja uurimuslaevaks.



"Aurelia" üleandmine: Arnold Rüütel (vasakul) ja Olavi Granö.

Varsinais-Soome Liit kuulus algusest peale aktiivsete osavõtjate hulka. Liit koostas 1994. aastal Lääne-Eesti piiriala programmi, selle töö juhataja oli Heimo Välimäki. Programmis olid loetletud konkreetsed koostööhanked. Programmis oli keskseks eesmärgiks tõmmata kaasa võimalikult palju varsinaissoomlasi ja

see õnnestuski. Samas määras Liit koostöö keskseteks territooriumideks Lääne-Eesti, Stokholmi piirkonna ja Sankt-Peterburgi piirkonna.

Kui Soomest sai 1995. aastal Euroliidu liige, koostöö finantseerimisvõimalused paranesid märgatavalt. 1995. aastal alustati ettevõtluse arendamise raamides Saaremaa käsitöökeskuse arendamist ja selle kvaliteedimärgi kavandamist, Hiiumaa maaettevõtluse arengu planeerimist ja Lääne- Eesti saarte eriettevõtluse arendamist ning Eesti algaja ettevõtja teatmiku koostamist. Omavalitsuste koostöös alustati Lääne-Eesti valdade juhtkondade koolitamist ja Eesti-Soome sõprusvaldade tegevuse arendamist. Keskkonna- ja energiakoostöös hakati ellu viima kestva arengu projekti - Lääne-Eesti ohtlikute jäätmete kogumise projekti. Veel oli Lääne-Eesti rannikuvete seire (monitooringuprojekt) ja keskkonna avatud ülikool.

Lääne-Eesti seminar Turu Ülikooli 75. aastapäeva juubeli puhul peeti 18.-19. mail 1995. See seminar oli siiani toimunud koostööseminaridest suurim. Osavõtjatest enamus oli Saaremaalt või mujalt Eestist. Eesti poolt tegid ettekande Tartu Ülikooli rektor Peeter Tulviste ja Eesti Maaülikooli rektor Mait Klaassen.

Seminar 5 aastat Turu Ülikooli ja Lääne-Eesti koostööd peeti 20. veebruaril 1996 Kuressaares. Piduliku tseremoonia avas Saare maavanem Jüri Saar, kes tõdes, et Saaremaad on vallutanud kordamööda sakslased, taanlased, rootslased ja venelased, aga nüüd on Saaremaad vallutamas turulased.

Saaremaa Ülikoolide Keskuse vundamenti on loodud mitmete projektidega, mille kohta on ka nimekiri. Tähtsamad projektide juhendajad täienduskoolituse keskuse poolt on olnud Pirkko Eino ja Antti Karlin.

Nii on rajatud vundament SA Ülikoolide Keskusele Saaremaal.

Heimo Välimäki



Keskuse asutamine

Ajalooliselt on välja kujunenud nii, et ülikoolid ja muud suuremad haridus- ja teadusasutused koonduvad suurematesse keskustesse. Ja see on ju ka igati loogiline – on ju keskustes ettevõtted, kultuuriasutused, poliitilised ja muud organisatsioonid. Kõik nad vajavad vähemal või suuremal määral ülikoolide vaimset ressursi.

20. sajandi teises pooles aga hakkas maailmas üha enam levima tendents, kus ülikoolide geograafilise paiknemise kaudu hakati teostama regionaalpoliitikat. On ilmselge, et ülikooli või kolledži tekkimisega regiooni hoogustub teadmistepõhiste majandusharude areng, pidurdub inimeste väljaränne suurematesse keskustesse jne. Ülikoolide kohalolek on nii kaudes kui ka otseses tähenduses olulise mõjuga.

90-ndate aastate alguses, kohe pärast Eesti taasiseseisvumist, tekkis võimalus ja ka vajadus alustada tihedamat koostööd ka nende naabritega, kes Nõukogude ajal lootusetult kaugetena tundusid. Saaremaa ja tegelikult kogu Lääne-Eesti jaoks oluliseks versta-postiks oli Turu Ülikooli ja tema täienduskoolituskeskuse initsiatiiv tihedama koostöö alustamiseks.

1993. aastal avatud Turu Ülikooli Täienduskoolituskeskuse Lääne-Eesti büroo aktiivne tegevus ja ülikoolide vahelise koostöö initsieerimine päädis nelja aasta pärast Turu Ülikooli ja Eesti suuremaid avalik-õiguslikke ülikooli ühendava Ülikoolide Keskus Saaremaal (ÜKS) asutamisega.

Nii Turu Ülikooli Täienduskoolituskeskus, hilisem Ülikoolide Keskus Saaremaal ja samal ajal aktiivselt tegutsenud Euromaja on oma olemuselt arenduskeskused. Tegeletakse projektidega mis arendavad inimest ja inimene omakorda annab panuse piirkonna arengusse. Tuleb tõdeda, et arenduskeskuste käivitamise algusaastatel oli siinsetel inimestel seda kohati keeruline mõista. Nn „pehmed projektid“ töid mõnikord muige näole ja pähe mõtte, et kui see raha, mis praegu projektile kulutatakse, ikka siinsesse piirkonda kotiga toodaks, siis alles toimuks vägev areng. 90-ndate keskpaiga „metsiku majanduse“, tagasihoidliku õigusruumi ja üliliberaalse poliitika tingimustes oli selline arusaam kerge tekkima ja tagantjärele vaadates ka mõistetav.

Tegelikult aga investeeriti läbi „pehmete projektide“ kohalikesse inimestesse. Projekt-projektilt lisandusid teadmised ja kogemused. Nähti, kuidas mujal sarnaseid probleeme lahendatakse. Ja, mis ka kindlasti tähtis – saadi omavahel kokku. Saaremaa hakkas suhtlema naabritega mitte ainult ametlikul tasandil vaid ka mittetulundusühingute ja üksikisikute tasandil. Tagantjärele hinnates oli panus kogu siinse piirkonna arengu seisukohalt märkimisväärne – oluliselt suurema kaaluga kui võimalik tollane „kotiga raha toomine“.

Turu Ülikooli Täienduskoolituskeskuse eestvedamisel ja Eesti ülikoolide osalusel oli võimalik algatada ja finantseerida mitmeid piiriületava (INTERREG) programmi algatusi. Nendel prgrammidel oli kindlasti oma roll selles, et ülikoolid ühisa laua taga ühist asja ajasid. On ilmne, et ülikoolid olid, on ja jäävad ka edaspidi mitmetes tegevustes ja algatustes konkurentideks. Siiski tundus, et Saaremaa on suurepärane neutraalne paik tihedamaks koostööks, tundus, et konkurentsitunne jäeti maha mandrile.

19. septembril 1997 aastal jõuavad viie ülikooli esindajad Kuressaares ühise laua taha, et allkirjastada Sihtasutus Ülikoolide Keskus Saaremaal asutamise dokument. Dokumendi viseerivad Tartu Ülikooli prorektor Toivo Maimets, Eesti Põllumajandusülikooli rektor Hardi Tullus, Tallinna Tehnikaülikooli prorektor Tiit Kaps, Tallinna Pedagoogikaülikooli rektor Mait Arvisto ja Turu Ülikooli rektor Keijo Virtanen ja prorektor Kari Hyppönen.



Sihtasutuse peamiseks eesmärgiks sai akadeemilise potentsiaali kaasamine regionaalsesse arengusse ja ülikoolidele lisaväljundi pakkumine. Samuti omavalitsuste, teiste arenguorganisatsioonide ja ettevõtete vahelise suhtlemise vahendamine. Koostöö kaudu on võimalik määratleda hariduse, teadustöö ja arendusprojektidega seonduvaid vajadusi regioonis. Olulist rolli ÜKS tegevuse suunamisel oodati Saare Maavalitsuselt, sestap kuulus kohe alguses sihtasutuse nõukokku ka tollane maavanem Jüri Saar. Maavalitsuse toetav ja positiivne suhtumine mängisid olulist rolli sihtasutuse tegevuse kiirel ja sujuval käivitamisel.

Sihtasutuse finantsiline võimekus oli määratud tekkima erinevate projektide tegevuseelarvete kaudu. Võimalusi leids selleks programmid: ECOS/OUVERTURE, INTERREG IIA, PHARE/TACIS CBC, PHARE PARTNERSHIP, WORLD BANK FDI jne. Programmide mahukas bürokraatlik külg pakkus esialgu üllatusi, hiljem ka nostalgilisi meenutusi ja paralleele nõukogude aegadest. Oli hetki, kus tundsid, et finantseeringu kindlustamiseks vajaliku dokumentatsiooni koostamisele minev tööhulk ületab projekti enda sisulise töömahu. Majanduskeeles väljendatuna oli neil hetkil lisandväärtus joojõukulude kohta madal. Samas arendas see bürokraatia tulevase bürokraate – projektikirjutamisest ja projektide juhtimisest on tänases Eestis saanud lausa minimajandusharu.

Infrastruktuuri ja tehnilise varustatuse hea tase oli sihtasutusel algusest peale tagatud: võimalused kuni 150 inimesega konverentside korraldamiseks koos kõikide toleaegsete tehnikaimedega k.a. videokonverents. Asukohana oli Kuursaalil keskne koht nii geograafilises kui ka sümbolises tähenduses.

Esimeste tegutsemisaastate suuremateks projektideks olid:

- „Kõrgkoolide ja kohalike omavalitsuste ressursside ühendamine demokraatliku detsentraliseeritud finantsjuhtimise väljaarendamiseks Eestis“, Finantseerija World Bank FDI, Delaware Ülikool.
- Saaremaa Teadusnädal. Idee autor Bruno Pao.
- Püsiühenduse loomine Saaremaa ja mandri vahele – eeluuringud.
- Designing Centres for Distance Education in West-Estonia – DECDEE. Finantseerija ECOS/OUVERTURE. Kaugkoolituskeskuste rajamine, pilootkursused, kaugkoolituse arengukava koostamine.
- Waste in the Western Estonian Islands – Sustainable Treatment Efforts. Finantseerija ECOS/OUVERTURE. Saaremaa ja Hiiumaa heitvete töötlemise säästlike lahenduste programm.
- Business Opportunities Development program – BOD. Finantseerija INTERREG IIA, PHARE/TACIS CBC. Eesti, Venemaa, Soome ja Rootsi väikeettevõtjaid ühendav koolitus- ja seminaridesari.

Nagu naha, oli tegevus küllalt eripalgeline, haarates nii erinevaid sihtgrupe kui ka hõlmates väga erinevaid valdkondi. Võib julgelt väita, et Turu Ülikooli Täienduskoolituskeskuse ja Ülikoolide Keskuse programmidega on aastate jooksul olnud seotud mitmed sajad inimesed. Talletatud teadmised on aga investeeritud tagasi Saaremaa arengusse. Isegi kui väga tahaks ei ole seda mõju võimalik joonlauaga mõõta ja rahalisse vääringusse konverteerida. Pole lihtsalt nii pikka joonlauda.

*Erik Keerberg
ÜKSi juhataja 1997–2001*

Saaremaa ülikoolikeskuse roll Baltic Sea Region University Networkis (BSRUN)

BSRUN asutati Turu Ülikooli algatusel 28.veebruaril 2000. Asutamislepingule kirjutasiid Turu lossis alla ülikooli esindajad kuuest riigist (Läti, Leedu, Poola, Soome Venemaa ja Eesti). Eelduseks oli Turu Ülikooli, Turu linna ja Varsinais-Soome huvi Läänemere piirkonna ülikoolide koostöö arendamise vastu ja mitmed ülikoolihaldusega seotud Tempus-projektid, millest Turu ülikool 1990. aastail osa võttis.



Eesmärgiks oli arendada koostööd just Läänemere idaosa ülikoolide vahel ja kasutada naabermaade ülikoolide kogemusi oma arenguprotsessis. Selle tõttu Rootsi ja Taani ülikoolide ei palutud asutamisetapil aktiivselt kaasa lööma. Koordineerimine ja sekretariaat jäävad esialgu loomulikult Turu Ülikoolile kui algatajale.

Tegevuse algetapil rahastati võrgustiku tegevust haridusministeeriumi poolt eraldatud projektirahadega ja Turu Ülikooli personali panuse abil. Võrgustikku on kuulunud maksimaalselt 41 liiget seitsmest riigist (uus liige Valgevene). Võrgustiku 10. aastakoosolekul Turus, 2010. aasta veebruaris, kui kokkulepet uuendati, otsustati hakata võrgustiku tegevust finantseerima liikmemaksudest ja tegevuse peateemaks valiti ülikoolide Governance, Management ja Administration.

2010. aasta algul siirdus võrgustiku sekretariaat kolmeks aastaks Läti Riia Ülikooli. Praegu kuulub võrgustikku 32 ülikooli seitsmest riigist. Viimastel aastatel on uusi liikmeid liitunud kõige rohkem Venemaalt ja suurim liikmete arv (kuus ülikooli) on Sankt-Peterburgis.

Juba enne BSRUN'i asutamist alustati Saaremaal Turu Ülikooli ja temaga koostööd tegevate ülikoolide juhtimise aluste arendusseminaride läbiviimist. BSRUN'i tegevuse algetapil korraldati neid seminare Saaremaa Ülikoolide Keskuses 2001. aasta oktoobris ja 2003. aasta septembris. Pärast 2006. aasta jaanuaris toimunud üldkoosolekut korraldati osavõtjatele reis Saaremaa tutvustamiseks. Juunis 2007 korraldati koostööseminar, teemaks Towards Dynamic Interaction of Municipalities, Enterprises and Universities.

Kõik SA Ülikoolide Keskus Saaremaal liikmeks olevad ülikoolid on ka BSRUN'i liikmed ja mitmed BSRUN'i liikmesülikoolide esindajad on aastate jooksul osa võtnud Ülikoolide Keskuse korraldatud üritustest, mis ei olnud määratud BSRUN'i üritusteks.

BSRUN'i liikmetest on eriti Läti ülikool olnud huvitatud Ülikoolide Keskuse tegevusest, aga Riia ja Saaremaa vaheline kiirliiklus (lennuk, laev) on lõpetatud lühikese katseperioodi järel. Transpordi puudumine ei ahvatle valima Saaremaad näiteks Läti ülikoolide kursuste pidamise kohaks.

BSRUN'i tegevus põhineb liikmeks olevate ülikoolide ettepanekutel. Sellepärast BSRUN'i Saaremaa Ülikoolide Keskuse tulevase koostöö vormid ja kestvus sõltuvad esiteks Saaremaa Ülikoolide Keskuse liikmeks olevate ülikoolide algatusest ja teiseks transpordist. Keskuse eesmärgiks on olnud tõmmata ülikoolide kaasa Saaremaa ja saart ümbritseva piirkonna arendamisse. Kursuse- ja konverentsitegevuse arendamisel on Eesti ülikoolid kindlasti võtmepositsioonil. Liikmeks olevad ülikoolid ja teised Ülikoolide Keskusega seotud ülikoolid otsustavad ise iga juhtumi puhul, mil määral Saaremaa arengus vajatakse peale Soome ja Eesti ülikoolide ka teiste kompetentsi.

BSRUN'i koostööd Rootsi ja teiste põhjamaa ülikoolidega on plaanis juhtida juba olemasolevate organisatsioonide kaudu, näiteks Uppsala Ülikooli algatusel tekkinud Baltic University Programme

(BUP) ja juba aastaid toimunud Põhjamaa ülikoolide haldusametnike koostööorganisatsioon (NUAS). Selleks võiks Saaremaa pakkuda koosolekukohana uusi võimalusi olenevalt transpordivõimalustest.

Kari Hyppönen



BSRUN konverentsi osavõtjad Turu Ülikooli peamaja ees 2007.

Juhatajana ÜKSis

Mina olin sihtasutuse ÜKS juhataja rollis lühiajaliselt, kevadest 2005 kuni kevadeni 2007, täitsin juhtimisülesannet samaaegselt Tallinna Tehnikaülikooli Kuressaare kolledži direktori ametiga. Ülikoolide Keskuse tegevuses osalesin aga selle asutamisest saati ning ka enne seda, Turu Ülikooli Täienduskoolituskeskuse Lääne-Eesti Büroo toimimisest alates 1993. aastal – olin tõlk, projektijuht ja kursuste korraldaja. Algusaastate koostööst Turu ülikooliga olid Saaremaal kõige menukamad ettevõtluskursused. Kursuste raames valmis 1994. a ka käsiraamat „Abiks väikeettevõtjale“, autoriteks Soome konsultandid Raoul Johnsson ja Lasse Karjalainen, see abivahend on alustavale väikeettevõtjale asjakohane praegugi, ligi 20 aastat hiljem.



ÜKSis juhataja ülesanded võtsin 2005. a kanda väga konkreetse eesmärgiga: korrastada sihtasutuse asjaajamist ja dokumentatsiooni, mis oli tegevuste laienemise ning ema- ja tütarorganisatsioonide läbipõimimise tõttu pisut sassis. Mina olin parasjagu saanud 3-aastase bürokraadikogemuse (heas mõttes) Kuressaare linnavalitsuses abilinnapeana töötades, nii et seadusetekstidest, lepingutest, põhi- ja eeskirjadest ning projektikaustadest läbinärimine oli jõukohane, samas valdasin soome keelt ning teadsin ja tundsin ka ÜKSis elulugu. Sihtasutus tegutses oma algusaastatel Kuursaali teisel korrusel, vahendeid ruumilaienduseks nappis, nagu ikka. Turu Ülikooli Sihtasutus (Turun Yliopistosäätiö), kes on mitmeid väarikaid akadeemisi või muu ajalooväärtusega kinnistuid välja arendanud (Bengstkäri majakas, Tammekannu villa e Granö-Keskus Tartus, ülikooli ajaloolised hooned Turus jm) tuli siinkohal appi. Säätiö omandas ja renoveeris Saaremaa muuseumi arhiivraamatukogu maja Kuressaares Pargi tänaval ning andis selle allrendile Turu ülikoolile. Sihtasutus Ülikoolide Keskus Saaremaal, mille üheks asutajaliikmeks Turu ülikool koos nelja Eesti ülikooliga oli, sai majja oma hubase kontoripesa ning hoolitses ka valduste haldamise eest. Kõik toimis, tehti vahvaid projekte, aga mingil hetkel muutus oluliseks, et kokkulepped oleksid ka juriidiliselt korrektsed. See tähendab, et kui näiteks turvafirma palgata maja valvama, siis lepingut saab ikka teha vaid selle asutuse nimel, kelle maja see on jne. Pisasjad, aga teinekord väga tähtsad.

Kahe aasta sisse mahtus muidugi teisi tegusid ka peale paberite sorteerimise. Ülikoolide Keskus vedas alates 1999. aastast Saaremaa Teadusnädala korraldust, suurimad teened selle õnnestumises olid projektijuht Riia Nelisel. Teadusnädal oli aastatega kogunud sedavõrd hea maine, et ka Haridus- ja Teadusministeeriumi poolne projektirahastus oli iga-aastaselt peaaegu kindel, toetasid nii linna- kui maavalitsus, omavalitsuste liit ja teised sponsorid. Kohal käisid AHHA keskuse põnevad näitused ja Teadusbuss, teadlasi ja üliõpilasi vastavalt teemadele kõigist Eesti ülikoolidest. Üritused toimusid nii linna koolides kui maakonnas, korraldati viktoriine, õpitubasid ja tutvumiskäike ülikoolide laboritesse. Asi väljus pealkirjas lubatud „nädala“ raamest ja kestis 2-3 kuud, osalejate arv küündis kokku mitme tuhandeni. Teadusnädal on kindlasti üks tähtütustest Ülikoolide Keskuse ajaloos, milles osalesid kõik sihtasutuse loonud ülikoolid.

Sellel perioodil hakkas ÜKS koordineerima ka SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse keskkonnateadlikkuse programmi Saare maakonnas, tööle asus projektijuht Terje Volke, kes tegeleb KIKi Saaremaa esinduses keskkonnaprojektidega siamaani.

Turu ülikooli täienduskoolituskeskuse projektijuhi Ari Koski eestvedamisel koostati spetsiaalne töopakett Interregi projektis ASAP (2006-2007), mille eesmärgiks oli välja selgitada efektiivne struktuur ülikooli ja regiooni parimaks koostööks, koos Saksa partneritega analüüsiti ülikoolide ja regiooni ühiseid huvisid ning

töötati välja sobiv koostöömudel. Ideed arendati edasi järgmises Interregi projektis VarSaar (Maakondade ja kõrgkoolide võrgustik Varsinais-Soomes ja Saaremaal, 2007), mis asus välja töötama Ülikoolide Keskuse tegevusstrateegiat ning arengukava, seda kõike juba järgmise juhataja Olev Tõru juhtimisel.

Tehnikaülikool oli sihtasutuses pisut omapärases seisus, kaks aastat peale ÜKSi asutamist moodustati TTÜ Kuressaare kolledž ning regiooni arengut toetavaid koostööprojekte teostas ülikool Saaremaal 10 aasta jooksul läbi kahe asutuse. 2009. aastal vaatas Tehnikaülikool oma osalusi kõikvõimalikes organisatsioonides kriitiliselt üle ning taandas ennast SA ÜKS asutajaõigustest. Koostöö maakonnaga ning teiste ülikoolidega maakonna huvides loomulikult jätkus, seda juba TTÜ Kuressaare kolledži kaudu. Tihe on koostöö avalik-õiguslike ülikoolide kolledžitega üle Eesti, mitmeid ühisprojekte oma kodumaakondade huvides on tehtud TLÜ Haapsalu kolledži ja TÜ Pärnu kolledžiga. Kuressaare kolledž oli partneriks Turu ülikooli algatatud Interregi projektis tuletornide turismiobjektideks kujundamisel (2007, projektijuht Antti Karlin) ning sel kevadel lõppenud kaugtöövõimalusi uurivas projektis FLEX (projektijuht Sami Tantarimäki). Koos Saaremaa Arenduskeskusega osaleb kolledž ettevõtlus- ning ekspordivõimekust parandavas Interregi projektis BASIS, mille väljatöötamist vedas Saaremaa olusid hästi tundev Ari Koski Turu ülikoolist (2011-2013, projektijuht Tero Keva). Kolledž kutsus 2009. aastal kokku Saaremaa kompetentsivõrgustiku, kuhu kuulus 15 maakonna arengu eest vastutavat või sellele oma tegevusega kaasa aitavat organisatsiooni, nende hulgas ka Sihtasutus Ülikoolide Keskus Saaremaal. Võrgustik algatas regiooni võtmeisikutega arutelu regionaalse kompetentsikeskuse loomiseks.

*Anne Keerberg,
ÜKSi juhataja 2004–2007
TTÜ Kuressaare kolledži direktor
Kuressaares, 18.10.2012*

SA Ülikoolide Keskus Saaremaal aastail 2001–2005

19. septembril 1997. a. loodud SA Ülikoolide Keskus Saaremaal põhikirjajärgsteks eesmärkideks on ülikoolide kaasamine Lääne - Eesti regionaalsesse arengusse ja ülikoolidele uute tegevusväljundite loomine.

Asudes 2001. aasta algul keskusesse osajaga tööle oli esimeseks ülesandeks neutraalse kõrvaltvaataja positsioonilt vaadelda sihtasutuse senist tegevust ja kavandada edaspidised sammud. Kokku sai pandud SA ÜKS strateegiline tegevuskava aasteks 2001 – 2003, mis baseerus senise tegevuse põhjalikul analüüsil.



Keskust luues usuti, et sihtasutuse vorm on õige ja see hakkab edukalt toimima. Kahjuks sumbus algusaastate entusiasm varsti. Nõukogu möönis, et esialgu kavandatud koostöömudelid loodetud viisil ei tööta. Sihtasutusel ei olnud algusest saati sõlmitud juhatajaga töölepingut ja tööd tehti põhitöö kõrvalt, mis arusaadavalt killustas tegevust ja oli ebaefektiivne. SA ÜKS tegevus oli projektipõhine, mis ei loonud vajalikku kindlustunnet ega stabiilsust. Muretsemine igapäevaste jooksvate majanduskulude ja palga pärast pärssis keskendumist organisatsiooni sisulisele tööle ja arendamisele. Tegevusvaldkonnad olid laialivalguvad, tegeleti erinevate projektidega vastavalt sellele, kust oli võimalik raha hankida.

Aastatel 2001 – 2002 tegeleti tõsiselt sihtasutuse juhtimise ja arendamise küsimustega. Põhimääruse järgi oli juhatus üheliikmeline ja selle moodustas sihtasutuse juhataja, kes töötas osajaga ja suuresti ühiskondlikel alustel. Vajadus täiskohaga töötaja järele oli ilmne. Nõukogu leidis, et sihtasutust peaks juhtima tegevjuht, keda abistaks ja nõustaks 5 – 10 liikmeline juhatus. See eeldanuks põhimääruse muutmist. Kavast loobuti ja moodustatud juhatus nimetati ümber usalduskoguks. Usalduskogu käis mõned korrad koos, misjärel tema tegevus soikus.

Neil rasketel aastatel oli sihtasutusele toeks Turu Ülikool, kes deklareeris korduvalt oma huvi osaleda SA ÜKS tegevuses ja toetas keskust ka rahaliselt. 2001. a. valiti SA ÜKS nõukogu esimeheks Kari Hyppönen, kes visionärina nägi ÜKS-i rahvusvahelise koolituskeskusena, kus teevad koostööd mitmed Läänemereäärsed ülikoolid. Tema eestvedamisel renoveeriti Pargi tn. 5a asuv endine muuseumihoone Turu Ülikooli koolituskeskuseks, kus asuvad ÜKS ruumid tänaseni. Ülekolimine Lossipark 1 majast toimus augustis 2003. ÜKS ülesandeks sai ka Pargi tänava majas asuva nelja hotellitoa majutustegevus vastukaaluks tasuta kontori- ja seminariruumi kasutamise eest. Tuli külastajaid vastu võtta, majutada, organiseerida tubade koristamist ja pesu pesemist.

ÜKS juhataja jagas kontoriruumi Tartu Ülikooli esindajaga Saaremaal Riia Nelisega. Tehti viljakat koostööd teadusnädalate ettevalmistamisel ja läbiviimisel, nõukogu koosolekute korraldamisel, seminaride, infopäevade ja näituste organiseerimisel ja projektide kirjutamisel.

Sai selgeks, et ÜKS peab toimima kui ühenduslüli maakonna ja ülikoolide vahel. Samuti sai nõukogule tehtud ettepanek leida sihtasutusele baasfinantseerimine, mis kataks tegevjuhi palgakulud ja võimaldaks maksta kommunaalkulude eest. Rohkem aega jäaks põhitegevuse jaoks. Baasfinantseerimise küsimus oli neil aastail arutusel pea igal nõukogu koosolekul. Hoolimata läbirääkimistest kõigi asutajaliikmetega leiti, et avalik-õiguslikud ülikoolid ei saa seadustest lähtuvalt SA ÜKS baasfinantseerimises osaleda. Keskuse asutamise ühe initsiaatori Toivo Maimetsa sõnul oli tegu vaid hea tahte puudumisega. Ka Saare maavalitsus ei saanud rahaliselt SA ÜKS otse toetada, küll aga aitas finantseerida näiteks Saaremaa Teadusnädalate elluviimist.

2003. aastal võitis ÜKS Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) poolt väljakuulutatud konkursi Saare

maakonna keskkonnateadlikkuse programmi koordinaatori leidmiseks. See tõi kaasa tegelemise konkreetse valdkonnaga. Asuti välja töötama Saare maakonna keskkonnateadlikkuse programmi. Moodustati töögrupp 3 korda aastas toimuva keskkonnateadlikkuse projektikonkursi taotluste läbivaatamiseks ja hindamiseks. Töögrupi juhiks sai SA ÜKS juhataja.

Väljatöötatud visioonis aastateks 2003 – 2005 fikseeriti sihtasutuse hetkeolukord, tuvastati probleemid, määratleti tegevusvaldkond, seati eesmärgid ja kavandati võimalikud arengustrateegiad. Probleemidena toodi välja palgalise tööjõu ja baasfinantseerimise puudumine, liikmesülikoolidel paralleelsed liinid maakonnas (Tartu Ülikoolil oma esindus, TTÜ-I kolledž , lisaks otsesidemed erinevate koolitusfirmadega), osapoolte (maakond ja ülikoolid) vähene huvitatus ÜKS-st kui vahelülist. ÜKS peamiseks tegevusvaldkonnaks sai loodus- ja keskkonnahariduse edendamine ja keskkonnateadlikkuse suurendamine läbi koolitus- ja arendusprojektide Saare maakonnas. Põhieesmärk: SA ÜKS kui vahelüli liikmesülikoolide ja Saare maakonna vastastikku kasuliku koostöö elluviimisel. Määratleti nii ülikoolide, maakonna kui SA ÜKS huvid ja kavandati tegevused nende huvide realiseerimiseks. Ühe olulise ülesandena toodi välja asutajaülikoolidega baasfinantseerimise osas kokkuleppele jõudmine. See murranguline otsus sündis peale enam kui kahe aasta pikkust selgitustööd 2003. a. 17. detsembri nõukogu koosolekul, kus jõuti esmakordselt ÜKS ajaloos kokkuleppele sihtasutuse liikmesülikoolide poolses baasfinantseerimise küsimuses ja fikseeriti see koosoleku otsuses. Ülikoolidepoolne panus moodustas 170 000 krooni ja see otsustati fikseerida kolmeks aastaks.

2004. a. 28.septembri nõukogu koosolekul tegi juhataja Kari Hyppönen ettepaneku ühitada TTÜ Kolledži ja SA ÜKS juhataja ametikoht. Kolledži direktorist Anne Keerbergist sai ka SA ÜKS juhataja orienteeruvalt 20 % tööajaga. Aare Martinsonist sai tegevjuht ja temaga sõlmiti tööleping.

Nõukogu arvates pidanuks SA ÜKS olema initsiatiivikam ja koostama tegevuse edasiarendamise ning rahastamisküsimuste leevendamiseks ise suuri projekte. 2002. a. algul koostas ÜKS koostöös partnerite Lümända, Kärla ja Kihelkonna vallaga programmile Phare Access 2000 projekti „SA ÜKS ja tema roll Lääne – Saaremaa sotsiaalmajanduslikus arengus ja keskkonnakaitses“. Ekspertidena osalesid kõigi liikmesülikoolide teadlased. Projekt ei saanud rahastust eeldatavasti SA ÜKS vähese administratiivse suutlikkuse tõttu. Palgalisi töötajaid ei olnud. Sai selgeks, et suurprojekte SA ÜKS teostada ei suuda.

Jätkati Saaremaa Teadusnädala korraldamise traditsiooni. 2002 – 2003 oli teemaks „Inimene ja keskkond“. Teadusnädala raames korraldati laste/noorte keskkonnakonkursse, paremate looduseriala õpilaste õppekursioon Tartu teadusasutustesse ja ülikoolidesse. Toimus keskkonnateemaline konverents „Muutuv kliima“. Koostöös AHHA keskusega korraldati planetaariumietendusid maakonnas ja šokolaadivabrikuga „Kalev“ väga populaarseks osutunud šokolaadilabor, mille praktilised töötoad kestisid kaks nädalat. 2005. a. teadusnädala teemaks oli GMO. Toimus temaatiline konverents, loengud koolides, näidati videofilmi ja trükiti Saaremaa põhikoolide õpilaste jaoks olmemürke tutvustav töövihik. Jätkusid ülikoolide infopäevad maakonnas gümnaasiumide lõpuklasside õpilastele.

Läbi kukkus katse korraldada Saaremaal suveülikool teemal „Saaremaa loodus- ja kultuurilugu läbi kivide“. Suveülikooli korraldamise idee oli nõukogus korduvalt jutuks. Mittetoimimise põhjuseks oli tagasihoidlik arv osavõtust huvitatuid. Põhjuseks kallidus, sest projektitoetust ei saadud.

Lahkusin ÜKS tegevjuhi kohalt omal soovil 2005. aastal terviseprobleemide tõttu, mis olid tingitud kahel kohal töötamise suurest koormusest ja pingelisusest. Mul on hea meel, et sain anda omapoolse panuse sihtasutuse finantsmajandusliku olukorra parandamise liikmesülikoolide omapoolse baasfinantseerimise tekkimise näol ja ÜKS tegevusvaldkondade konkretiseerimisse. Oli põnev, töörohke, õpetlik ja hulgaliselt kogemusi andev aeg.

*Aare Martinson
ÜKS tegevjuht 2001–2004*

Juhatajana 2007 - 2008



Saaremaa Ülikoolide Keskuses töötatud aeg on seni minu jaoks kõige kiiremini möödunud aasta. Seda seepärast, et teksil oli palju projekte ühe väikese organisatsiooni kohta. Õnneks oli ÜKS-il palju abilisi meie sidusorganisatsioonides ja kui olukord tundus õige raske, oskas Kari Hyppönen süstida optimismit ja leida seal võimalusi, kus mina vaid probleeme nägin. Nii projektide hankimisel kui nende teostamisel oli ÜKS-i jaoks asendamatu partner Turu Ülikooli Täienduskoolituskeskus. Tänu selle organisatsiooni ülestöötatud mainele projektide läbiviimisel oli ka meie ÜKS-il projekte, millesse ilma nii tugeva ja pühendunud partnerita asja ei oleks olnud.

Tänu Turu Ülikooli Täienduskoolituskeskusele oli meil 2007-2008 aastatel kolm piiriülest projekti. Mahukuse järjekorras oli ASAP (EU BSR Interreg IIIB project on efficient administrative structures as prerequisites for successful economic and social development of rural areas in demographic transition) projekt, mille andsid mulle üle Terje Volke ja Anne Keerberg. Nad aitasid mind igati selle projektiga kurssi viia. ASAP-i vältel toetas ÜKS-i nii teostuse kui ideede osas meie töörühma koordinaator Ari Koski. Projekt oli igati vajalik tol ajahetkel, kuid seoses majandusstruktuuri muutustega progresseeruvalt vajalik ka praegu. ASAP projekti materjalidega tutvumisest võiks olla kasu isegi praeguse koolireformi teostajatele, kuigi projekti teravuspunkt oli projekti teostamise ajal pigem erialasel õppel.

Projekt Tuletornid kui turismiobjekt (EU Interreg IIIA project on the developing Finnish and Estonian lighthouses as tourism products) läbiviimisel oli ÜKS-ile suureks toeaks projekti koordinaator Antti Karlin. Sellest projektist on võimalik siiani kasu saada piirkonna turismi- ja toitlustusettevõtetele, juhul kui vaevutakse oma tegevust seostama ajalooliste tuletornide ja rannapiirkondade ühe suurimate vaatamisväärsustega.

Ülikooli ja regiooni koostöövõrgustik Edela Soomes ja Saaremaal (EU Interreg IIIA project on elaborating the prerequisites for a university-region covering southwest Finland and Saaremaa) oli projekt, mille käigus sai kaardistada regioonide vajadused ja ülikoolide võimalused neid vajadusi rahuldada. Põhiprojekti töörühmas olid peale minu Ari Koski, Anna Hirsikoski ja alati tõi värskendavaid ideid Antti Karlin. Selle projektiga seonduvalt ja oma diplomitöö raames sai regiooni vajadusi uurida Melen Toomsalu Tallinna Tehnikaülikooli Tallinna Kolledžist.

Ülikoolide huvitatust ja koostöö valmidust uuris täiendavalt Audentese Ülikooli bakalaureuse töö raames Triin Huik. Projekti raames sai valmis ka ÜKS-i arengustrateegia.

Peale eelpoolmainitud rahvusvaheliste projektide osales 2007–2008 ÜKS jätkuvalt Keskkonnainvesteeringute Keskuse keskkonnateadlikkuse projektide hindajana ja viis läbi iga-aastast Saaremaa Teadusnädalat keskkooli noorte hulgas, nende projektide toimimise tagajatena tuleb eelkõige tänada Riia Nelist ja Anne Teigamägi.

Ülikoolide keskuses töötamine andis mulle hea koostöökogemuse, täiendavalt aitas projektides osalemine kaasa ideede genereerimise oskuse arendamisele, sest alati valitses projektides kriitikavaba õhkkond ja kriitika asemel täiendati mitteküpseid ideid.

Olev Tõru



19.9.1997 allkirjastati Sihtasutus Ülikoolide Keskus Saaremaal asutamisleping. Fotel vasakult Tallinna Pedagoogikaulikooli rektor Mait Arvisto, Turu Ülikooli prorektor Kari Hyppönen ja rektor Keijo Virtanen, Tartu Ülikooli prorektor Toivo Maimets, Eesti Põllumajandusülikooli rektor Hardi Tullus ja Tallinna Tehnikaülikooli prorektor Tiit Kaps.



Arvisto, Hyppönen ja Virtanen allkirjutamas ÜKSi asutamise lepingut.



ÜKS'i büroo asus aastatel 1997 – 2003 Kuursaali teisel korrusel. Kõrvaltoas oli koostööpartneri Euromaja büroo.



Erik Keerberg töötas 1993 – 1997 Turu ülikooli Saaremaa filiaalis ja 1997 – 2001 ÜKS'i juhatajana.



Mari Reitalu (paremal) tutvustab 1998.a. Soome turismiettevõtjatele Saaremaa robirohtu. Arda Raiss (kesel) oli tõlk.



Saarlane Arnold Rüütel ja Turu ülikooli täienduskeskuse endine juhataja Martti Julkunen seminaril Kuussaares 19.5.1999.



*Saarlased ja hiidlased
tuletorniprojekti
õppereisil Bengskäri
tuletorni juures 2007.*

*9.6.2010 paigaldati
ÜKSi hoovi
jugapuu kõrvale
mälestusplaat. See
tähistab kolme
Soome ülikooli poolt
18.8.2004 istutatud
"Open University
Tree". Fotol Antti
Karlin ja Maie Meius.*



*Quadruple seminari
väljasõidul Hiiumaal
Merekaubamajas
2011.*



*Tartu Ülikooli
teadusteatri etendus
Kihelkonna koolis
30.11.2011.Erakogu.*



Turu Ülikooli Sihtasutuse vastuvõtt endistele ja praegustele usaldusisikutele ÜKSi hoovis juulis 2011.



Devepark projekti osavõtjad tutvumas Pidula mõisa pargiga juunis 2011.



Tartu Ülikooli rahvusvahelisest suveülikoolist osavõtjad Abruka saarel 2008.



Tallinna ülikooli rakendusliku sotsiaaltöö magistritööde kaitsmine Kuussaares 25.05.2012.
1.rida: Maret Martinson, professor Airi Värnik, professor Taimi Tulva, cum laude lõpetanud Marju Löbus, Eda Põld, Mare Kirr. Tagareas: Veronika Allas, Jutta Levin, TLÜ sotsiaaltöö instituudi direktor Lauri Leppik ja magistriõppe "maaletooja" Maie Meius.



*Väärikate
ülikooli õppurid
lähevad Kuursaali
lõpuaktusele
12.04.2012.*



*TÜ väarikate ülikooli
lõpuaktusel 12.aprillil
2012: ühise vihma-
varju all TÜ Pärnu
Kolledzi programmi-
juht Mari Suurväli ja
Maie Meius.*

Minu töö ülikoolide keskuses

Viis aastat tagasi tähistati Ülikoolide Keskuse Saaremaal 10. sünnipäeva konverentsiga, kus oli ka minul ettekanne ülikoolide rollist Saare maakonnas. Siis ma ei osanud aimata, et järgmise tähtpäeva, 15. sünnipäeva tähistamisele tuleb mul endal sama asutuse tegevjuhina kaasa aidata.

23. jaanuaril 2008 helistas mulle Antti Karlin ja tegi üllatava ettepaneku asuda tööle Ülikoolide Keskusesse. Senine koordinaator Riia Nelis oli esitanud lahkumisavalduse ja siirdus TTÜ Kuressaare Kolledžisse. ÜKS'i töö ei sujunud ootuspäraselt, probleeme nähti peamiselt selles, et töö on liiga nn. laiapõhjaline – muude sisuliste ülesannete kõrval tuli ÜKS'il tegeleda ka kinnistu haldamisest tulenevate probleemidega. Tartu Ülikooli selleaegne õppeprorektor Birute Klaas oli koostanud nõukogu esimehele mureliku tooniga kirja, millega ühinesid ka teiste asutajaülikoolide esindajad. Asutajaülikoolid ootasid ÜKS'lt tulemuslikumat tööd ja olid nõus aasta lõpuni ootama, et siis otsustada, kas ja kuidas jätkata koostööd. Aga sellest sain teada juba hiljem. Maja ja sellega avanevad võimalused erinevate ettevõtmiste korraldamiseks olid minu arvates mitte takistus, vaid võimalus ÜKS'i tegevuse arendamisel.



Oma senise töö kaudu olime Ülikoolide Keskusega suhelnud, teinud ka mingil määral koostööd, kuid väga kursis ma ÜKS'i tööga ei olnud. Kuna just oli lõppenud minu elus üks kümneaastane etapp koolitusvaldkonnas töötades, võtsin ettepaneku vastu. Veebruaris kirjutasin alla lepingule, mille alusel asusin tööle 01. märtsist 2008 kuni 31.12.2008 koordinaatorina (hõive 0,5). Sama aasta 01.04 -31.05 2008 määrati mind juhataja kohusetäitjaks.

Juunis toimunud nõukogu koosolekul andsin ülevaate SA ÜKS 2008.a tegevuskavast ja kavandatud ettevõtmiste kuludest-tuludest. Informatsioon võeti teadmiseks ja mind kinnitati ÜKS'i juhatuse liikmeks. Samal aastal toimus ka kolmas nõukogu koosolek, päevakorras oli 9 punkti. Nõukogu sai ülevaate 2008.a senisest tegevusest ja eelarve täitmisest, esitleti tegevuskava 2009. aastaks, arutati põhikirjaga seonduvat. Nõukogu liikmed leidsid, et ÜKS'i tegevus oli 2008.a positiivses kontekstis. Minuga otsustati sõlmida juhatuse liikme leping 3 aastaks ja koordinaatori tööleping tähtajatult. Oma asutamisest saadik sai ÜKS esimesest korda juhi, kes töötas sellel ametikohal põhitööna ja täiskoormusega. See oli suur muutus. Algus polnud kerge, erinevat informatsiooni oli väga palju, selles tuli orienteeruda ja toime tulla. Kaustad, võtmed, maja... Endised töötajad, juhataja Anne Keerberg ja koordinaator Riia Nelis aitasid olukorrast ülevaate saamisel ja selle eest olen neile väga tänulik.

ÜKS'i majanduslik olukord oli 2008.a algul murettekitav käibevahendite puuduse tõttu, majandustegevus oli pärsitud ajani, kui laekusid kolme 2007.a lõppenud rahvusvahelise projekti lõppmaksed. Seepärast oli eluliselt vajalik asuda erinevaid koolitusalasid teenuseid osutama, et asutajaülikoolide sihtotstarbelistele eraldistele lisa teenida. Erinevate ettevõtmistega on see seni õnnestunud, vastasel juhul me ei saaks 15-aastast sünnipäeva tähistada.

2008.a sain ülesande, mis oli juba mõnda aega olnud lahendamisel: põhikirja uuendamise. See polnud lihtne. Uue põhikirja üle toimus tuline arutelu, kuna asutajaülikoolide juristid võtsid oma ülesannet väga põhjalikult. Kui juba välja töötatud põhikirja variant, mis oli nõukogu liikmete poolt põhimõtteliselt heaks kiidetud, tuli taas uus ettepanek ja tuli minna uuele kooskõlastamisringile. Siiski õnnestus põhikiri vastu võtta aprillis 2009. Kuna Tallinna Tehnikaülikool otsustas peatada oma asutaja õiguste teostamise alates 27.08.2009, tuli teha põhikirja muudatus.

Juba eelkäija Aare Martinson märkis, et ÜKS'i tegevus on laiapõhjaline. Tõesti, asutuse ainsa põhikohaga

töötajana tuleb tegeleda järgmiste töödega, mille loetelu ei ole täielik: juhatuse ja nõukogu koosolekute ettevalmistamine ja korraldamine, sisulise töö kavandamine ja elluviimine, raamatupidamise korraldamine, aastaaruande koostamine ja juhatusele esitamine, projektide kirjutamine ja elluviimine, koolitusvajaduste väljaselgitamine, koolituste ettevalmistamine ja korraldamine, infovahetus ülikoolidelt maakonda ja vastupidi, avalikkuse teavitamine ÜKS'i erinevatest ettevõtmistest, Pargi tänav 5 kinnistu haldamine jne jne.

Kui asusin ÜKS'i tööle, andis nõukogu esimees Kari Hyppönen juhise: Pargi t majas peab olema elu. Täna võin kinnitada, iga päevaga on majas rohkem elu. Alljärgnevalt püüan avada lugejale, mis on elu ÜKS'is.

Ülikoolide Keskus Saaremaal koos oma asutajaülikoolidega korraldab alates 1999.a traditsioonilist **Saaremaa Teadusnädalat**, mis on peamiselt koolinoortele suunatud ürituste sari selleks, et äratada õpilastes ja laiemas avalikkuses huvi erinevate teadussuundade vastu. Selle raames on toimunud näiteks Tartu Ülikooli teadusteatri etendused maakonna koolides. 2011.a. külastati 9 kooli, etendusest sai osa 773 õpilast. Eesti Maaülikoolist tulid noored doktorandid projekti seitsme töötoaga, milledest sai osa 8 kooli (üle 545 õpilase), Tallinna Ülikooli professor Kaja Tampere esines loengutega kolmes koolis nii õpilastele, õpetajatele ja lastevanematele, kokku sai sellest ettevõtmisest osa 183 inimest. Tagasiside koolidest on väga-väga positiivne. Oluline meie õpilastele on võimalus võtta osa Tartu Ülikooli Teaduskooli poolt korraldatavatest matemaatika, keemia, füüsika ja lingvistikavõistlusest siin kohapeal. Saarlaste jaoks on väga oluline, et Tartu Ülikooli avatud ülikooli astumiseks saab juba aastaid esitada dokumendid siin kohapeal ÜKS'is.

Vilistlastegevus jätkab ÜKS juba väljakujunenud formaati: paar korda aastas korraldab ettekandekoosolekud Kuressaare Ametikooli Kassi restorani meeldivas keskkonnas, kuulates uut ja huvitavat enamasti mõne ülikooli õppejõu poolt, nautides kergelt õhtusööki, suheldes omavahel. Sõltuvalt teemast ja huvist selle vastu võtab sellisest üritusest osa 20-40 inimest. Lisaks korraldame aastas vähemalt ühe väljasõidu mõnesse valda, et tutvuda selle vaatamisväärsuste ja ettevõtlusega, haarata vilistlastegevuse võrgustikku kohapeal elavaid erinevate ülikoolide vilistlasi. Sel suvel toimus õppereis Kärla valda, oma haldusala tutvustas vallavanem Villi Pihl. Väljasõitudest võtab osa väikese bussi jagu inimesi, igal aastal ikka enam. Õppereisi korraldamiskulusid on aidanud katta Kohaliku Omaalgatuse Programm, projektikirjutamisega toetab seltsing Ülikoolide vilistlased saartel, kelle eestvedaja on Kaia Eelma.

Täiendkoolitus ja magistriprogrammid

On oluline kaasata ülikoolide akadeemilist potentsiaali täiskasvanute elukestvas õppes. Ülikoolide poolt pakutavate täiendkoolituste "maale toomine" on olnud üks ÜKS'i olulistest tegevustest. Koolituste põhiline sihtrühm on lasteaedade ja koolide õpetajad. Olen seda meelt, et õpetajad tuleb oma igapäevasest töö(kooli)keskkonnast koolitustele välja tuua, luua neile meeldiv õpikeskkond - ja seda võimaldab Pargi tänava hea auraga maja suurepäraselt. Hästi on vastu võetud Tallinna Ülikooli pikad kursused "Hariduslike erivajaduste arvestamine kooli õppekasvatustsentsis" ja "Sotsiaalpedagoogiline pädevus töös laste ja noortega", mille viimased sessioonid toimuvad 2013. aastal. Aga ka "Lapsea kogelus" jt teemad on meie sihtrühmade jaoks olulised. Tartu Ülikooli "Piiblitematika kursus eesti keele ja kirjanduse õpetajatele" sel suvel võeti hästi vastu ja tehti ettepanekud uuteks koolitusteks. Kohapeale on õnnestunud tuua ka Tallinna Ülikooli rakendusliku sotsiaaltöö magistriõppe aastatel 2009-2011, mille nimestikus oli 17 tudengit. Täna seisuga on neist lõputöö kaitsnud 12, veel jääb toetada ja julgustada ülejäänuid lõpetama. Siinkohal tahan jagada oma tähelepanekut selles osas, et vahel on õppijaid kergem toetada ja aidata õppetöös tekkinud probleeme lahendada, olles nõ ülikooliväline inimene. ÜKS aitab oma poolt kaasa ka selles, et Tartu Ülikooli majandusteaduskonna ärijuhtimise magistriõppe turunduse ja juhtimise õppekava õppetöö 2010-2012 Saare maakonda toodi.

Keskkonnateadlikkuse programmi koordineerimine lõppes KIK-i otsusel alates 2010. aastast, kuid keskkonnahariduslike koolituste korraldamine on ÜKS-i üks prioriteetsetest teemadest. Olulisemad neist: "Aastaring looduses. Öppekavakohane täienduskoolitus Saare maakonna lasteaia- ja algklassiõpetajatele" (läbiviija MTÜ HARED, põhilised koolitajad Sirje ja Georg Aher) toimus esimest korda 2009-2010 ja sellest võttis osa 28 õpetajat. Teist korda samateemaline koolitus toimus 2011-2012, osa võttis 21 inimest ja tagasiside oli valdavalt väga positiivne. Praegu toimuvad koolitused projekti Loodusturismi täiendõpe Saaremaa turismi edendajatele (2012-2013) raames, lektoritena on sellesse kaasatud kohapeal elavad ülikoolide vilistlased ja teised tublid asjatundjad, koostöö Eesti Maaülikooliga.

Rahvusvahelised projektid. 2009.a. alates võeti osa kahest 2 rahvusvahelisest projektist: DEVEPARK`is (koos Turu Ülikooli jt partneritega) ja Quadruple Helix (koos Norrtälje, Euromaja jt partneritega). Quadruple projekt lõppes 2011.aastal, Devepargi lõpparuanne on koostamisel.

Tartu Ülikooli väärivate ülikooli ülikooli programmiga alustati Kuressaares 13. oktoobril 2011.aastal. Avaloengu pidas Tartu Ülikooli matemaatilise statistika professor Tõnu Kollo teemal „Saaremaa kirjarahvast ja nende raamatutest“. Lisaks oli lektoril ette valmistatud 16-leheküljeline materjal Saaremaa autorite lühielulugudest. Kokku oli sügissemestri kavas 5 loengut erinevatel teemadel. Lisaks juba nimetatule räägiti tüvirakkudest, saarlaste antropoloogiast ja sellealastest uuringutest, väärivate ettevõtlusest, õnne valemist. Õppetöö viisid läbi Tartu Ülikooli professorid, teadlased, oma ala spetsialistid, kes nii või teisiti Saaremaaga seotud - Saaremaalt pärit Tartu Ülikooli õppejõud, Saaremaaga seotud nn suvesaarlased, kohapeal elavad Tartu Ülikooli vilistlased – Andres Piirsoo, Leiu Heapost, Made Torokoff ja Karmel Tall.

TÜ väärivate ülikooli Kuressaare õpigrupi 2011/2012 õppeaasta kevadsemestri programmis oli 7 loengut. Semestri avaloengu teemal „Kalad Saaremaa vetes“ pidas ihtüoloog, Saaremaa Ühisgümnaasiumi õpetaja Mart Mölder. Kevadsemestril oli võimalik kuulata loenguid veel järgmistel teemadel: „Meie eluiga-valikud ja võimalused“ (lektor saarlasest arst-ametnik Tiit Aro), „Pärimisõigus“ (lektor Kuressaare notar Marika Leis), „Mullast algab elu, mullas on elu“ (lektor Põllumajandusuuringute Keskuse Mullaseire Büroo juhataja Priit Penu), „Põlispuude hingeelust“ (metsamajanduse insener, Saare maavalitsuse nõunik Leo Filippov), „Soome: kauge või lähedane“ (kirjanik ja tõlkija, Soome Instituudi töötaja Maimu Berg), „Astudes väärivate läbi elu“ (käitumiskultuuri- ning etiketiõpetaja Maaja Kallast). Kevadsemester lõppes aprillikuus teemaga „Kuressaare 150-aastane park“ (Kuressaare linnavalitsuse haljastusspetsialist Katrin Reinhold).

Avalikkus võttis väärivate ülikooli programmi Kuressaares vastu väga hästi: korraldajad ootasid kuni 25 kuulajat, kuid rõõmsa üllatusena tuli neid neli korda rohkem. Loengutest võtab osa 99 inimest üle Saare maakonna, kaugemalt tulijad on Muhust, Metskülast, Mustjalast, Tornimäelt, Orissaarest, Valjalast, Pihtlast, Kärlalt, Sõmeralt, Torgust. Enamik õppijatest on Kuressaarest, naised rohkem kui mehed, vanim õppija 86-aastane. Väärivate ülikooli sihtrühmaks on õpihulimised vanuses 50 aastat ja enam. Osalemise tingimuseks ei ole kõrgharidus, vaid huvi teadmiste ja enesetäiendamise vastu. Aktiivne kuulaja, kes võtab osa 75% loengust, saab Tartu Ülikooli tunnistuse.

Väärivate ülikooli programmiga alustas TÜ Pärnu kolledž kolm aastat tagasi, järgmistel aastatel alustasid programmiga Tartu ja Tallinn. Väärivate ülikooli programmi Kuressaares käivitas Ülikoolide Keskus Saaremaal koostöös Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži ja elukestva õppe keskusega.

TÜ väärivate ülikool ei tulnud Kuressaarde üleöö, vaid on visa järjekindla töö tulemus. Selle ettevõtmise ajalugu ulatub aastasse 2010, mil kaks aktiivset Kuressaare kodanikku käisid Pärnus lähemalt uurimas, kuidas väärivate ülikool toimib. Sellest imbus info meediasse ja huvitunud kodanikud pöördusid Ülikoolide Keskuse poole juba augustis 2010. aastal ettepanekuga tuua siia kohapeale väärivate ülikool. Sama aasta augustis kutsusime koos initsiatiivgrupiga Kuressaarde Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži väärivate

ülikooli projektijuhi Mari Suurvälja, kes pikemalt ja põhjalikumalt kirjeldas oma tööd väärivate ülikooli käigushoidmisel. Saadud ülevaatele tuginedes alustati oma programmi ettevalmistamist, mis päädis aasta pärast avaloenguga. Olen kindel, et väärivate ülikooli loengute korraldamine oli ja on väga oluline Saare maakonna elanike jaoks, see ettevõtmine oli siin väga oodatud. Sel õppeaastal alustavale uuele programmile on juba ligi poolteistsada registreerunud nii maapiirkondadest kui Kuressaarest. Avaloengu peab 11. oktoobril Viire Sepp, Tartu Ülikooli teaduskooli direktor teemal „Elukestev andekus“. Veel astuvad kuulajate ette TÜ professor Heidi-Ingrid Maaros, TÜ vilistlane keemik Anne Teigamägi, Kuressaare notar Marika Leis ja Ivar Raav Swedbankist. Eeltöö käesoleva õppeaasta kevadsemestri programmi loomiseks on tehtud ning Saaremaa väärivate ette on lubanud esinema tulla Reet Linna, Kaja Tampere, Maaja Kallast, Lembit Uustulnd, Tambet Kikas jt.

Väärivate ülikooli programmid panin kokku, toetudes senisele sotsiaalsele kapitalile ja luues uut. Loengud toimuvad Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasiumi saalis, mis asub bussijaamale lähedal ja mahutab nii suurt hulka kuulajaid. Projekti toetavad kohaliku omaalgatuse programm, Kuressaare linnavalitsus ja Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasium, osavõtjatel on ka omaosalus loengutasu näol.

Lõpetuseks tänusõnad neile paljudele kaasteeliste, kelle otsuste läbi ja tänu kellele sain võimaluse arendada Ülikoolide Keskust Saaremaal, selle läbi panustada Saare maakonna suurimasse väärtusesse looduse kõrval - inimestesse.

Maie Meius
SA Ülikoolide Keskus Saaremaal tegevjuht

Turu Ülikooli Sihtasutus

Turu Ülikooli Sihtasutus on tegutsenud aastast 1974, kui Turu Ülikool riigistati. Eraülikooli poolt annetatud rahast saadi põhikapital Turu Ülikooli tegevust toetavale sihtasutusele. Turu Ülikooli Sihtasutuse eesmärk on edendada ja toetada Turu Ülikooli tegevust. Sihtasutuse tähtsaim tegevusala on sihtasutuse fondid, mille kasumist sihtasutus jagab igal aastal abiraha umbes miljoni euro eest. Peale selle omab Turu Ülikooli Sihtasutus mitmeid kultuuriobjekte, mille tegevuse ja ülalpidamise kaudu viiakse ellu sihtasutuse põhilist eesmärki. Turu Ülikooli Sihtasutuse juhtorganid on volikogu ja juhatus. Sinna kuuluvad Turu Ülikooli, Turu linna, Turu Soomekeelse Ülikooliseltsi, ettevõtete ja ühiskondlike organisatsioonide esindajad.

Toetus- ja assigneeringuraha sai Turu Ülikool 2011. aastal 1 274 978 eurot.

Turu Ülikooli Sihtasutus Saaremaal

Turu Ülikooli Sihtasutuse juhatus korraldab iga aasta septembris planeerimiskoosolekureisi. Reisisihiks on tavaliselt koht, kus Turu Ülikoolil on koostööpartner ja kus võib nädalalõpul keskenduda sihtide seadmisele tulevaks aastaks. Aastal 1997 suundus reis esimest korda oma riigi piiridest väljapoole - Saaremaa pealinna Kuressaarde. Peale koosolekut tutvusime Turu Ülikooli algatusel loodud Ülikoolide Keskuse Saaremaal tegevusega. Selle sihtasutuse põhikiri kinnitati paar nädalat hiljem. Planeerimiskoosoleku pidasime Kuursaalis ja külastasime sama maja teisel korrusel ruume, kus Ülikoolide Keskus Saaremaal tegutses. Meie giid Bruno Pao tutvustas väga huvitavalt Saaremaa ja Eesti ajalugu.

Ehk tolle koosolekureisi positiivsed mälestused on abiks, et teha kergemaks sihtasutuse juhatuse käivitatud esimest kinnistuhanget Eestis. Sihtasutusele oli pakutud Tartust Alvar Aalto projekteeritud maja, mis asetseb Tartu kesklinna vahetus läheduses. Ehitis oli halvas seisukorras, mis eeldas pikaajalist ja kallist kapitaalremonti. Järgmistel aastatel Tartu ja Eesti olidki igal sihtasutuse koosolekul päevakorras ning selle loo kirjutaja, sihtasutuse ühe esindaja, tähtis töömaa. Kui Turu ja Tartu ülikoolide Granö koostöökeskuseks õnnistatud Villa Tammekann oli valminud ja autasustatud Europa-Nostra medaliga, oli sihtasutus valmis jätkama Turu Ülikooli eesmärkide toetamist Eestmaal.

Seoses ühe kevadise Tartu-reisiga aastal 2001 organiseerisid sihtasutuse esindajad end Kuressaarde Saaremaa ülikoolikeskuse kontoriküsimust lahendama. Sihtasutus oli aru saanud, et Ülikoolide Keskuse hea töö eelduseks on ruumide olemasolu keskuses, kus saaks pidada seminare, kus oleksid kontoriruumid ja kus oleks võimalik ka ööbida. Käik maavalitsusse maavanema Jüri Saare juurde otsustas asja. Eesti riigi omanduses oli kinnistu, millest oldi valmis loobuma, aga mitte ükskõik kellele- näiteks ei tahetud kinnistut müüa ärimehel. Maja, mis paiknes pargi ääres, keskuse vahetus läheduses, oli kommunisti ja revolutsionääri Viktor Kingissepa perekonna maja ja selles oli olnud Saaremaa pealinnale (Kingissepa oli linna nimi aastatel 1952-1988) nime andnud mehe muuseum ja õuemajas linnakodaniku muuseum. Saime aru, et Soome teadust toetav sihtasutus oli piisavalt lõhnatu ja värvitu saamaks maja uueks omanikuks.

Maa ja maja müümine oli ilmselt õrn teema ja sai selgeks – sihtasutuse pürgimustest hoolimata – et kinnisvara müügitehingut ei tule, aga on võimalik saada pikaajaline rendileping. Maja seisukord eeldas kapitaalremonti. Sihtasutuse teine eesmärk täitus, pikk rendileping saadi. Samas lepiti kokku, et mõne aasta pärast tullakse müügilepingu juurde tagasi. Kapitaalremonti alustati kohe ja ülikoolikeskuse uued ruumid võeti kasutusele suvel 2003. Ruumid anti Turu Ülikooli ja SA Ülikoolide Keskus Saaremaal kasutusse. Lisaks seminari- ja kontoriruumidele ehitati neli kaheinimese hotellituba.

Nii soomlased kui ka eestlased on samal arvamusel selles, et ehitis ilma saunata on mingil moel poolik.

Pärast kapitaalremonti prooviti asja parandada. Kuna ülikoolilt võetavat renti ei tahetud tõsta, otsustati pöörduda sihtasutusele lähedalseisvate ettevõtete ja ühingute poole. Nii saadi kokku piisav rahasumma sauna ehitamiseks õue tagaosas paiknevasse õuemajja. Aastal 2005 kevadel saadigi toetajate abiga ehitatud saun sisse õnnistada.

Kinnisvara hankimine sihtasutuse omandisse oli olnud eesmärgiks algusest peale. Investeeringud võõrasse omandisse ei ole hea lahendus, sest oma varandust hoitakse paremini. Sihtasutuse rahaline fond eeldas omandiõigust. Sihtasutus hoidis seda asja aastate kaupa päevakorras ja aastal 2009 viidigi asi lõpule. Ostu-müügilepingule Saare maavanema ja sihtasutuse esindajate vahel kirjutati alla Tallinnas Soome suursaatkonnas korraldatud tseremoonial 2009. aasta augustis.

Järgmine aasta oligi siis uute investeeringute tegemise aasta. Varasema rendilepingu hulka ei kuulunud elumaja tiibhoones paiknev nn kojamehe korter. Korter oli sel põhjusel kapitaalremontimata ja nüüd tuli selle kord. Kojamehe korteri ülemise korruse toad ühendati ülemise korruse teiste ruumidega ja nii valmisid vajadusel majutus- ja rühmatöökohad muudetavad ruumid. Ka õuesisene kaugkütte torustik uuendati. Ehitise energiasääst paranes märgatavalt.

Turu Ülikooli Sihtasutusel ei ole alalist kinnisvaraorganisatsiooni. Sihtasutuse kontaktisikuks ehitusajades Saaremaal on ehitusmeister Timo Kaira ja korrashoiuasjades vabatahtliku töö tegija on Antti Valtanen. Ilma nende tööpanuseta ei oleks ehitamine olnud võimalik. Sihtasutus on investeeringuühing, mis peab teenima kasumit, mida ta saab assigneeringutena jagada Turu ülikooli uurijatele. Saaremaa Ülikoolide Keskuse taolises asutuses on raske panna finantseeringut kasumit teenima. Turu Ülikool on maksnud sihtasutusele ehitise eest renti ja kütte ning elektri eest. Nii on saadud vähemalt mõistlik kasum. Turu Ülikooli ja selle täienduskoolituskeskuse töö on olnud organiseerida ülikoolikeskuse tegevust koostöös teiste keskuse asutajatega. Suureks toeks ülikoolikeskusele on olnud see vabatahtlik töö, mida möödunud suvel tegid vabatahtlikud juba kolmandat aastat. Nad on võtnud suvel külastajaid vastu, andnud informatsiooni, teinud mitmeid korrastustöid. Sellist vabatahtlikku tööd püüab sihtasutus edendada ka teistel kultuuriobjektidel. Olgu mainitud, et ka sihtasutuse juhatuse liikmed teevad oma tööd tasuta, toetades niiviisi Turu Ülikooli.

Sihtasutuse endistele ja praegustele usaldusisikutele on nüüd neli aastat järjest korraldatud seminar Läänemere ajaloo ja ooperireis Saaremaale ooperipäevade ajal juulikuus. Koos Kuressaare linnaga organiseeritud seminar on iga aasta pakkunud foorumi kohtumistele ja Läänemere ajaloo seotud teemadele. Ettekandjad on olnud kõrgetasemelised ja sündmus on lõppenud paneelikeskusteluga. 2012. aasta tasuta seminaril osales umbes 130 külastajat. Seminar oli kakskeelne. Organiseerimistoimkonda kuulusid Urve Tiidus, Jarmo Virnavirta, Hannes Astok ja allakirjutanu.

Kuigi Turu Ülikooli Sihtasutuse tegevuses Ülikoolide Keskuses Saaremaal ei ole kesksel kohal, on see sihtasutuse usaldusmeeste arvates alati olnud koht, kuhu on meeldiv tulla ja kus on meeldiv tööd teha. Ainus takistus on olnud pikk reis ja kiire ühenduse puudumine. Ehk oleks parem, kui praegune kiire elurütm aeglustuks ja jätkuks aega kohtumisteks Saaremaa kaunis pealinnas.



Sihtasutuse volinik Pekka Kanervisto.

Mõtteid Saaremaa Ülikoolide Keskuse tulevikust

Saaremaa nimi on mind alati lummanud. Soomlastele on Saaremaa saanud tuttavaks Geog Otsa laulu kaudu. Mulle isiklikult on see saar tähtis sellepärast, et Saaremaa ajalugu ja eriti loodus on erinevad kui Soomes. Ma tulin esimest korda Kuressaarde 26. mail 1992, et tutvuda oma kursusega Saaremaa looduses ja saare keskkonnas. Ja jäingi Saaremaale käima. Olen käinud siin palju kordi ja tulen siia kindlasti ka tulevikus.



VISITORS' CARD	
for visiting Saaremaa from	26.5.1992
date	29.5.1992
by Mr./Mrs./Miss	Antti Karvin
name, initials, surname	
valid together with passport	2017660
number	
The visitor has with him: children under 16	years a group of 15 persons
Host (est):	Saare Maavalitus
name, initials, firm, organisation	
Visitors' card delivered by	
seal	signature
*Saarele TP + 4 88 702 1000 A5	

Saaremaa pass kahelt poolelt mais 1992

20 aasta jooksul olen jälginud Eesti arenemist ja sellele kaasa elanud. Samal ajal olen koordineerinud Turu Ülikooli koostööd algul Saaremaaga, siis Lääne-Eesti ja lõpuks kogu Eestiga. Elatud aeg on palju õpetanud. Ei ole saart, kus ei oleks eri gruppide vahel erinevaid arusaamu. Minu arvates erinevate gruppide vahel peaks olema rohkem tolerantust, et vaadata koos tulevikku.

Regionaalne areng peab kuuluma tänapäeval ülikoolide argipäeva. Ülikoolidel on ühiskonnas täita tähtis roll. Seda saab igapäevaselt jälgida ka meediast. Varem olid ülikoolid ühiskonnas nagu omaette riigid, aga nüüd on hakatud tegema koostööd valdade, seltside, ettevõtjatega jne.

Ülikoolide Keskus Saaremaal on Läänemere regioonis päris haruldane üksus. Esiteks sellepärast, et Ülikoolide Keskuse asutajaid on kahest riigist; teiseks, see on eksisteerinud juba 15 aastat ja kolmandaks, sellel on veel palju arenguvõimalusi. Arengu suunad johtuvad Ülikoolide Keskuse meeskonnast ja asutajaülikoolidest - kui palju on nad valmis panustama ÜKS'i arengutöösse. Tähtis osa on ka Keskuse juhatusel ja nõukogul.

Juhatus koosnes varem ainult ühest inimesest, kes oli samaaegselt ka juhataja. Aastal 2008 tuli mõte, et juhataja abiks peab olema suurem juhatus, millesse kuuluks iga taustorganisatsiooni esindav isik ja veel kaasata esindaja ka Saaremaa Omavalitsuste Liidust. Juhatuses on inimesed vahetunud. Seda tööd on tehtud oma põhitöö kõrvalt ilma palgata. Sama võib öelda nõukogu töö kohta.

Mõtteid on olnud aastate jooksul palju ja ÜKS'i eksisteerimise ajal on läbi viidud kaks suuremat arendusprojekti. Ühe projekti kohta on endine juhataja Aare Martinson kirjutanud selles samas raamatus ja see oli projekt aastast 2000 „SA Phare Access ÜKS ja tema roll Lääne – Saaremaa sotsiaalmajanduslik arengus ja keskkonnakaitstes“. See on hea näide, kuidas kaasata ülikooli kohaliku elu arendamisse.

Teine tähtis projekt oli aastal 2007 ellu viidud „The University-Region Cooperation Network of Southwest Finland and Saaremaa“, mida rahastati Interreg IIIA programmist. Projekti kestus oli lühiajaline, ainult üheksa kuud, aga selle aja jooksul tehti päris mitu intervjuud sellest, mida ÜKS voiks pakkuda

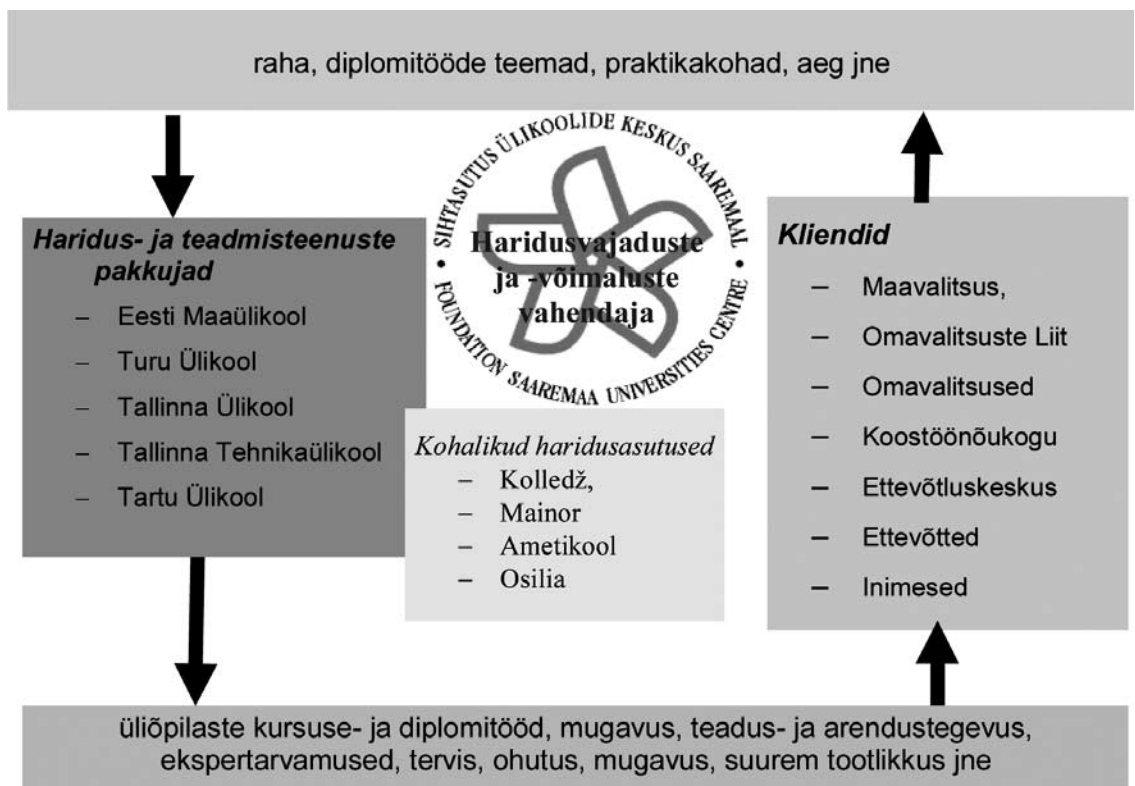
inimestele ja mida ühiskonnal on ÜKS`ilt vaja. Hea uuring oli "EDELA-SOOME – SAAREMAA ÜLIKOOLIDE REGIONAALVÕRGU LOOMISE EELDUSTE UURING",

On selge, et igal keskusel on oma piirkond, kus töötada, ja selles uuringus valiti laiem regioon kui Saaremaa.

Tabel 1. Eesti ja Edela-Soome võtmeisikute vaheline koostöö

	Ülikooliga	Ettevõttega	Avaliku võimu kandjaga
Ülikool	Tugev	Puudub	Hea
Ettevõte	Puudub	Tugev	Hea
Avaliku võimu kandja	Hea	Hea	Tugev

Tabel 1 näitab, milline oli eri üksuste vaheline koostöö aastal 2007.



Tabel 2: Ülikoolide koostöö skeem Saaremaa regioonis

Uuringu kokkuvõttes oli kirjutatud:

Edela-Soome – Eesti ülikoolide regionaalse koostöövõrgu loomine saab pakkuda probleemile vähemalt osalise lahenduse. Olemasolevaid temaatilisi koostöörühmisaab koordineerida nii, et tegutsevate koostöövõrkudega saavad ühineda uued osalejad. Lisaks saab vahetada rühmade vahel praktilisi kogemusi. Ülikoolide regionaalne koostöövõrk on võrk võrgus, mis suudab koostööd tõhusalt koordineerida.

See kõik kehtib ka täna.

Selles projektis loodi koos saarlastega "DEVELOPMENT STRATEGY FOR SAAREMAA UNIVERSITY CENTRE", mis annab ÜKS`ile palju ideid ja võimaluse teha tööd ka tulevikus.

Millist teed edasi?

Ülikoolide Keskusel Saaremaal on edasiminekku erinevaid võimalusi, aga kui taustorganisatsioonid ei toeta ega taha, on tee raskem. Aga edasi minna on siiski võimalik. Alati jääb päevakorda küsimus, kuidas rahastada keskuse tööd.

Oma kogemuste põhjal näen kolme varianti, mis võiksid ÜKS`ile tulevikus sobida:

1. Jätkata sama teed, millega keskus on tegelnud: otsida uusi rahastamisvõimalusi, teenindada ülikoole Saaremaal ja olla nagu värav saarlaste ja keskuse asutajaülikoolide vahel.

2. Areneda tunnustatud rahvusvaheliseks koolitus- ja arenduskeskuseks, kes osaleb selliste rahvusvaheliste projektide elluviimisel, millest on kasu eriti saarlastele ja samal ajal ka kogu Läänemere regioonile. Näiteks, EL järgmisel etapil kõik piiri ületavad programmid (Interreg VA, B ja C) saavad 30 – 50 % rohkem raha kui aastail 2007 – 2013. Ja selleks perioodiks on koostööprojektide planeerimist juba alustatud. Kindel on, et Läänemere saarte puugiküsimustega seotud uuringu- ja koolitusprojektiks on selge vajadus.

3. Areneda Läänemere regiooni tunnustatud kõrgetasemeliseks konverentsikeskuseks koos Kuressaare linna ja asutajaülikoolidega. Tänapäeva IT-tehnoloogia annab võimaluse teha seda tööd virtuaalselt, ise kohal olemata.

Aga on kindel, et ilma oskusliku, aktiivse ja julge kõrgetasemelise meeskonnata, kelle selja taga seisab riske võtta julgev juhatus koos nõukoguga, ei ole kerge edasi minna.

Soomes teevad ülikoolid koostööd ja seal on olemas juba mitu ülikoolide keskust. Toon hea näite Lapimaalt.

Lapimaa lääni ülikoolil on mitmeid häid kogemusi. Lahendatakse maakondade vajadused, sest haridusalane ja arendustöö lähtub just nendest vajadustest. Tänu koostööorgustikule on võimalik ka hariduse, teadusuuringute ja arendustöö pikaajaline planeerimine. Kõrgkoolid on pühendunud lääni arendamisele ning tänu kattuvate funktsioonide vähenemisele kasutatakse ressursse efektiivsemalt.



Lääni ülikooli rahastatakse erinevatest allikatest. Olulised rahastajad on nii haridusministeerium kui ka omavalitsused ja maakonnad. Ent ülikooli toetavad ka regionaalsed rahastajad. Toetust on saadud ka Euroopa Sotsiaalfondist.

Kokkuvõtteks, maailm on täis võimalusi ja kui me tahame, saame koos palju ära teha ja tegutsemine annab saarlastele ja enda elule heaolu ja positiivsust.

Antti Karlin
Juhatusesimees
ÜKS

Nõukogu liikmed 1997 - 2012

Nimi	Taust	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kari Hyppönen	Turu ülikool	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Jüri Saar	Saare maavalitsus	•	•	•	•	•	•										
Tiit Kaps	Tallinna Tehnika Ülikool	•	•	•													
Aleksander Monakov	Tartu Põllumajandusülikool	•	•														
Hardi Tullus	Eesti Põllumajandusülikool	•	•														
Toivo Maimets	Tartu Ülikool	•	•														
Henn Helmet	Eesti Põllumajandusülikool		•	•													
Larissa Jõgi	Tallinna Pedagoogikaülikool		•	•	•	•											
Teet Seene	Tartu Ülikool		•	•	•	•	•										
Jüri Tanner	Tallinna Tehnika Ülikool				•	•	•										
Aret Vooremäe	Eesti Põllumajandusülikool			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•				
Heli Mattisen	Tartu Põllumajandusülikool					•	•	•									
Aune Valk	Tartu Ülikool						•	•	•	•	•	•					
Jakob Kübarsepp	Tallinna Tehnika Ülikool						•	•	•	•	•	•	•	•			
Madis Lepik	Tallinna Ülikool						•	•	•	•	•	•	•	•			
Hans Teiv	Saare MV									•	•						
Toomas Kasemaa	Saare MV									•	•	•	•	•	•	•	•
Tiia Ristolaian	Tartu Ülikool											•	•	•	•	•	•
Mait Klaassen	Eesti Maailkool												•	•	•	•	•
Priit Reiska	Tallinna Ülikool													•	•	•	•
Kaido Kaasik	Saare MV																•

Juhatusel liikmed 1997 - 2012

Nimi	Taust	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Erik Keerberg	ÜKS	•	•	•	•	•											
Aare Martinson	ÜKS					•	•		•								
Anne Keerberg	ÜKS								•	•							
Olev Tõru	ÜKS											•					
Mare Meius	ÜKS												•				
Antti Karlin	Turu ülikool													•	•		•
Jüri Saar	Saaremaa Omavalitsuste Liit													•	•		•
Raivo Peeters	Saare maakaitse													•	•		•
Indrek Jakobson	Tallinna Tehnika Ülikool													•			
Ülle Kesli	Tartu Ülikool													•			
Jan Seepster	Tartu Ülikool													•			
Priit Pajuste	Eesti Maailikool													•	•		
Kadri Kiigerna	Tallinna Ülikool													•	•		•
Jaan Rosental	Tartu Ülikool																•
Anneli Lorenz	Eesti Maailikool																•

Ülikoolide Keskus Saaremaal		Tegevuskava 2012	2012	2011	2012
I	ÜLIKOOLOIDE SIHTFINANTSEERIMINE	01.01.-31.12.2012	1296	3337	1531
A	ÜKS-i osalemine Saare maakonna arendus-tegevuse strateegilistes töögruppides. Eesti ülikoolide teadlaste kaasamine maakonnale oluliste probleemide lahendamisse.	Pidev	Kõik ülikoolid		
	Liikmesülikoolide ettevõtmised Pargi t majas		0		0
	* rakendusliku sotsiaaltöö magistrirõõde kaitsmine	28.5.2012	Tallinna Ülikool		5
	* töögrupi töökoosolek Pargi t majas	21.-22.08.2012	Tallinna Ülikool		4
B	Ülikoolide õppimisvõimalusi tutvustav tegevus				
	* TÜ majandusteaduskonna infopäev		Tartu Ülikool		1227
	* Tartu Ülikooli lektorite esinemine gümnaasiumides	25.-26.jaanuar 2012	Tartu Ülikool		484
	* Tallinna Ülikooli lektorite esinemine loengutega gümnaasiumides	28.-29.01 2012	Tallinna Ülikool		183
	* Eesti Maailikooli õppejõudude esinemised gümnaasiumides	17.-18.aprill	Eesti Maailikool		545
	* infomaterjalide levitamine Täiskasvanud Õppija Nädala raames		Kõik ülikoolid		
	* ÜKS-i avatud uste päevad kõrgkoolidesse sisseastujatele. Sisseastujate nõustamine		Kõik ülikoolid		
	* Avatud Ülikooli dokumentide vastuvõtt sisseastujatelt	16.-17.08.2012	Tartu Ülikool		15
	* Üliõpilastele praktikakohtade-praktikaotsijate, tööpakkumiste vahendamine		Kõik ülikoolid		
	* Partnerotsing firmade ja ülikoolide vahel (konsultatsioonid, teadusuuringud)		Kõik ülikoolid		
	* Tuleviku kompass 2012 (õpilastele suunatud ettevõtmine, kus tutvustatakse õpetatavaid erialasid)	21.11.2012	Kõik ülikoolid		

C	Meediaväljaannetega suhtlemine , info vahendamine					60	1500	776
	* Ülikoolide tegevuse kohta materjali vahendamine	Pidev			Kõik ülikoolid			
	* ÜKS 15 a tegevus / seminar 27.9.				Kõik ülikoolid	60		
	* ÜKS'i tegevuse kajastamine	Pidev			Kõik ülikoolid			
	* intervjuu Kadi raadile	11.04.2012,7.09			Kõik ülikoolid			
	* artiklid kohalikes ajalehtedes	13.04,11.04,18.04,11.04,17.05,9.06,19.06,7.09			Kõik ülikoolid			
D	Koolituslane vahendustegevus					0	10	0
	* Täienduskoolitus ja ümberõpe, info edastamine	Läbi aasta			Kõik ülikoolid			
II	MUUD PROJEKTID ASUTAJAÜLIKOOLOIDE ÕPPIMISVÕIMALUSTE TUTVUSTAMISEKS					3034	1913	705
A	1999.a.alates traditsiooniline Saaremaa Teadusnädal (peamiselt koolinoortele suunatud ürituste sari).	Oktoober 2011-märts 2012			Kõik ülikoolid			
	* Tartu Ülikooli lektorid (5) koolides	24.-26.01			Tartu Ülikool	1258	1035	624
	* Tallinna Ülikooli lektor Kaja Tampere koolides	28.-29.01			Tallinna Ülikool	484		
	* Eesti Maaülikool töötubadega (7) koolides	17.-18.04			Eesti Maaülikool	183		
	* Lingvistikaolümpiaad	11.helmi			Tartu Ülikool	545		
	*teadusnädala lõpuseminar	6.kesä			kõik ülikoolid	38		
B	Saaremaa teadusnädal	Oktoober 2012-märts 2013			Kõik ülikoolid	1152	773	0
	Tartu Ülikooli Väarikate Ülikool ,2011/2012 kevadsemester				Kõik ülikoolid	576		
	* Kalad Saaremaa vetes	12.1.2012				72		
	* Meie eluiga-vaiikud ja võimalused	26.1.2012				74		
	* Pärimisõigus	2.2.2012				72		
	* Mullast algab elu,mullas on elu	16.2.2012				68		
	* Põlispuude hingeelust	1.3.2012				69		
	* Soome.kauge või lähedane	15.3.2012				76		

	* Maailm läbi kirjaniku pilgu	29.3.2012		72	
	* Kuressaare 150-aastane park.Lõpuaktus	12.4.2012		73	
		Ettevalmistamisel	Kõik ülikoolid	0	
C	Tartu Ülikooli Väärrikate Ülikool Saaremaal 2012/2013				
C	Vilistlastegevus			48	105
	* Väljasõit Kärla valda: kohalike vilistlaste kaasamine	24.5.2012	Kõik ülikoolid	22	
	* Teemaõhtu Tarbijapsühholoogia kasutamise turunduses.A. Kuusik	1.3.2012	Kõik ülikoolid	26	
III	RAHVUSVAHELISED PROJEKTID			30	542
	DEVEPARK: Pargiprojekt (koos Turu Ülikooli jt partneritega)	1.9.2009-31.12.2012	Turu ülikool		
	* Õppereis Saaremaa parkidega tutvumiseks	7.7.2012	Turu ülikool	30	
IV	MUUD PROJEKTID, TEENUSED			498	506
A	ÜKSi korraldatud koolitused (pedagoogidele jt)			249	147
	HEV arvestamine kooli õppekasvatustsüklis				
	1.moodul	03.-04.01.2012	Tallinna Ülikool	36	
	2.moodul	22.-23.03.2012.a.	Tallinna Ülikool	36	
	3.moodul	27.ja 29.08.2012	Tallinna Ülikool	35	
	Käitumisprobleemid koolieelses eas .Lektor Ü.Kuusik	25.-26.04.2012	Tallinna Ülikool	31	
	Sotsiaalpedagoogiline pädevus töös laste ja noortega				
	1.sessioon	25.-26.01	Tallinna Ülikool	15	
	2.sessioon	13.-14.04	Tallinna Ülikool	15	
	3.sessioon	21.-22.09	Tallinna Ülikool	15	
	4.sessioon	9.-10.11	Tallinna Ülikool		
	Aktiivsed tegevused ja mängud põhikooli matemaatikatumnis	21.-22.08.2012	Koolituskeskus ELL	28	
	Piiblitemaatika kursus eesti keele ja kirjanduse õpetajatele	23.-24.08.2012	Tartu Ülikool	23	
	Lapseea kogelus	16.-17.08.2012	Tallinna Ülikool	15	
	Ettevõtlus - ja majandusõpe õpetajatele	ettevalmistamisel	Tartu Ülikool		
	Algõpetuse didaktika	ettevalmistamisel	Tallinna Ülikool		

B	Täiskasvanud Õppija Nädal	12.-19.10.2012	kõik ülikoolid	0	104	40
C	Tartu Ülikooli Teaduskooli lahtiste võistluste koha- pealne läbiviimine (kokku 3 võistlust sügisel, 1 talvel)		Tartu Ülikool	38	42	52
	* Lingvistikaolümpiaadi läbiviimine	11.2.2012	Tartu Ülikool	38		
	* TÜ Teaduskooli matemaatika lahtise võistluse läbiviimine	6.10.2012				
	* TÜ Teaduskooli keemia lahtise võistluse läbiviimine	10.11.2012				
	* TÜ Teaduskooli füüsika lahtise võistluse läbiviimine	1.11.2012				
D	Muud projektitaotlused			79	46	700
	ÜKS'i projekt KIK-le "Aastaring looduses."Kevad	7.-8.mai	SA KIK	21		
	Aastaring looduses.Suvi	18.-19.juuni		21		
	Projekt Loodusturismi täiendõpe Saaremaa turismi edendajatele.	2012/2013	Eesti Maatülikool			
	1.moodul -kevad	17.-18.04.2012		18		
	2.moodul -suvi	4.ja 11.06.2012		19		
	3.moodul: sügis	29.09 ja 8.10.2012				
E	Seminaride teenindamine	Vastavalt tellimustele		132	167	321
	Eesti Mahepõllumajanduse SA seminar	27.1.2012		52		
	Alustava ettevõtja baaskoolitus ,Mainori kõrgkool	27.4.2012	Mainor	20		
	Eesti Mahepõllumajanduse SA seminar	15.2.2012		30		
	ELKS'i nahkhiirte-seminar ja talgupäev	5.5.2012		18		
	Eesti Maatülikooli rahvusvaheline seminar	21.-23.05.2012	Eesti Maatülikool			
	Vene keele ainesektsiooni õpetajate koolitus	12.4.2012		12		
	KÕIK KOKKU			4 858	6298	3928
	Koostas: esman plaan A.Karin 6.10.2011 ,täiendas 13.05,13.07,13.09.2012 M.Meius					

International projects (1993 – 1997 / implemented the Kuressaare office of Centre for Extensives Studies, University of Turku and 1997 – / Saaremaa University Centre)

Project (Financed by)	Target area / Project partners	Period
Visitor's marina and hotel management training in West-Estonia	West-Estonia	1993
The Programme of Sustainable Development of the Biosphere Reserve of West Estonian Archipelago (Project Management Course I)	West-Estonia	1993
Establishing of the Saaremaa Business Centre	Saaremaa, Estonia	1993
Development Training for Rural Saaremaa	Saaremaa, Estonia	1993
Training for entrepreneurs in Saaremaa	Saaremaa, Estonia	1993
Feasibility Study on Distance Education in Estonia, Latvia, Lithuania (Nordic Council of Ministers)	Estonia, Latvia, Lithuania	1993
Finnish-Estonian Co-operation in Distance Education (FEUCODE) (Finnish Ministry of Education)	Estonia	1993 - 1996
A Handbook for Managers of SMEs – translation and adaptation	Estonia	1994
Establishing of the Saaremaa Handicraft Centre	Saaremaa, Estonia	1994
The Development Programme of Sustainable Tourism in the Unesco Biosphere Reserve of the West Estonian Archipelago (Project Management Course II)	West-Estonia	1994
Twin municipality seminar for Southwest Finland and West-Estonia	Southwest Finland and West-Estonia	1994
Training Programme for the Municipal Government of West-Estonia	West-Estonia	1994
Developing Environmental Open University Material and Courses in Estonia (Finnish Ministry of Environment)	Estonia	1994 - 2000
The tourism development plan for four municipalities in West-Estonia (Project Management Course III)	West-Estonia	1995
Twin municipality seminar	Southwest Finland and West-Estonia	1995
Training Programme for the Municipal Government of Middle Estonia	Middle Estonia	1995
Hazardous Waste Management Project in West-Estonia (Finnish Ministry of Environment)	West-Estonia	1995 - 1997

Multi-Country Co-Operation in Distance Education (PHARE)	Estonia, Latvia and Lithuania	1995 – 1996
Training for entrepreneurs, course II, in Saaremaa	Saaremaa, Estonia	1996
Support Training for the Development Process on Hiiumaa (Phare Partnership)	Hiiumaa, Estonia	1996 - 1997
Designing Centres for Distance Education in Estonia (DECDEE) (Ecos-Ouverture)	West-Estonia	1996 – 1998
Waste in the Western Estonian Islands – Sustainable Treatment Efforts. (ECOS/OUVERTURE)	West-Estonia	1996 - 1997
Finnish-Estonian City and Municipality Twinning Programme (Interreg IIA)	Finland and Estonia	1997
Establishing of the Foundation Saaremaa University Centre	Saaremaa, Estonia	1997
Kõrgkoolide ja kohalike omavalitsuste ressursside ühendamine demokraatliku detsentraliseeritud finantsjuhtimise väljarendamiseks Eestis (World Bank FDI, Delaware University)	Estonia	1997
BOD (Business Opportunities Development) (Interreg IIA)	South-Finland, Estonia, Pihkova oblast, Russia	1997 - 1999
BOD (Business Opportunities Development) (Phare-Tacis CBC SPF)	Tartu area, Estonia and Pihkova oblast, Russia	1998 - 1999
FIN-EST Welfare Training and Development Project of Social and Health Care in West Estonia (Interreg IIA and Phare-Interreg)	Hiiumaa, Läänemaa, Pärnumaa, Raplamaa and Saaremaa counties, Estonia	1997 - 1999
Nature tourism development project (Interreg IIA)	South-West Finland and Western Uusimaa, Finland	1997 - 2000
Estonian Environmental Journalist Training II (Finnish Ministry of Environment)	Estonia	1998
The waste management project in West-Estonia (Finnish Ministry of Environment)	West-Estonia	1998 - 1999
Nordic and Baltic co-operation network in Distance Education	Estonia, Latvia and Lithuania	1998 - 1999
Suure Väina bridge pre-feasibility study (Interreg IIA)	Interreg IIA –area & West-Estonia	1998 - 1999
Open and Distance Learning in Teacher Training (Nordic Council of Ministers)	Estonia, Latvia and Lithuania	1998 – 1999
Development of an Open University Infrastructure in Estonia (Tempus)	Estonia	1998 – 2001
Baltic Waterfronts (Interreg IIA)	Interreg IIA -area	1999 – 2001
Distance Education Collaboration Network in the Baltic Sea Region /DECNET (Interreg)	Baltic Sea Region	1999 – 2000

Capacity Building in Public Sector – Certificate Training Program (CTP) (Phare)	Estonia	2000 - 2001
Pro Healthy Life – Interactive CD-ROM in Environmental Health for Professionals and Decision Makers (Leonardo da Vinci)	Finland, Estonia and Sweden	1999 – 2001
Saaremaa fixed link / study tour in Finland / Phare Micro	West-Estonia	2000
Saaremaa Natura 2000 (Finnish Ministry of Environment)	Saaremaa, Estonia	2000 – 2002
Estonian Environmental Journalist Training III /Natura 2000 (Finnish Ministry of Environment)	Estonia	2001
Sustainable Tourism Co-operation between Southwest-Finland and Estonia (Interreg IIIA)	Finland, Estonia	2001 –2004
Development of Sports Co-operation between South-Finland and Estonia (Interreg IIIA)	Finland, Estonia	2002 – 2003
Enhancing Human Resources Development in West Estonian Islands (Phare)	Estonia	2002 – 2003
Tutoring Adults Online -@ <u>duline</u> (Grundtvig)	Estonia, Lithuania, Sweden, Denmark, UK, Portugal, Austria, Poland	2002 – 2004
Development of university – region cooperation between SW Finland and Estonia (Interreg IIIA)	Finland, Estonia	2007
Development of the lighthouse tourism (Interreg IIIA)	Finland, Estonia	2007
Quadruple Helix (Interreg IVA)	Sweden, Estonia	2009 - 2012
Sustainable historic park management and development in Finland and Estonia (Interreg IVA)	Finland, Estonia	2009 - 2012

Maakondlikud projektid 2003-2012	Aeg	Peamine rahastaja
IV Saaremaa Teadusnädal: inimene ja keskkond	Märts - juuni 2003	SA KIK
Saaremaa Teadusnädal 2005	Oktoober – detsember 2005	Haridus- ja Teadusministeerium
Saaremaa Teadusnädal 2006	Oktoober 2006 - märts 2007	Haridus- ja Teadusministeerium Haridus- ja Teadusministeerium
Lisaaained karastusjookides	November 2007 - märts 2008	SA KIK
Lisaaained jookides II	Oktoober 2008 - märts 2009	SA KIK
Saaremaa Teadusnädal 2009	September - detsember 2009	Haridus- ja Teadusministeerium
Aastaring looduses. Õppekavakohane täienduskoolitus Saare maakonna lasteaiade ja algklassiõpetajatele	Detsember 2009 - detsember 2010	SA KIK
Maadeuurija Saaremaal: Richard Maack 185	Aprill – detsember 2010	Kohaliku Omaalgatuse Programm
Saaremaa Teadusnädal 2010	November 2010 - märts 2011	Haridus- ja Teadusministeerium
Saaremaa lasteadeade pärimuskultuuri õppematerjal- Saaremaa lastelaulik	Aprill 2010 - jaanuar 2011	Kultuuriministeerium
Aastaring looduses. Õppekavakohane täienduskoolitus Saare maakonna lasteaiade ja algklassiõpetajatele	Juuni 2011 - august 2012	SA KIK
Saaremaa Teadusnädal 2011	September 2011 - juuni 2012	Haridus- ja Teadusministeerium
Väärikate ülikool Saaremaal	Juuni 2011 - juuni 2012	Kohaliku Omaalgatuse Programm
Loodusturismi täiendõpe Saaremaa turismi edendajatele	Märts 2012 - aprill 2013	SA KIK
TÜ Väärikate ülikool Saaremaal 2012/2013	Juuni 2012 - mai 2013	Kohaliku Omaalgatuse Programm

